

Johanes nimer'o'po iru'pyn oka Uwapo torupamy

Moro Johanes nimer'o'po kareta asewara kapyn man moro Mateus, Markus, Lukas nimer'o'san kareta maro. Amy me terapa kynaurananon. O'kapyn roten waretatoto wara kynaurananon. Aweinano poko, ewa'rummy poko, amano poko, romo'no poko tauranary arojan (Johanes 1:4-9, 8:12, 12:35-36). Kari'na me o'kapy'po Tamusi auran me mo'ko Jesus wairy ekari'san enapa mo'ko Johanes. Morokon tynikapyry anumengaponamon otykon 'wa pari'pe, kurano me enapa mo'ko Jesus wairy enepory uku'pojan. Poto me enapa mo'ko kari'na epano'nen Tamusi a'kary ekari'san ero kareta.

Ero kareta wota'saka'san

- 1:1-51 Mo'ko kari'na etykanen Johanes mo'ko Jesus maro
- 2:1 - 12:50 Jesus 'wa noky me tywairy uku'pory
- 13:1 - 16:33 Jesus 'wa mo'karon typyitorykon erupary
- 17:1-26 Kari'na 'wano me Tamusi 'wa Jesus auranary
- 18:1 - 19:42 Jesus wota'karykary moro irombyry maro
- 20:1 - 21:25 Moro tyromby'po wyino Jesus awomyry

Moro koromo e'i'po auranano

¹ Koromo moro auranano tywaije man. Moro auranano Tamusi ekosa tywaije man. Moro auranano ro Tamusi me tywaije man.

² Moro ro koromo Tamusi ekosa tywaije man.

³ Moro 'wa pa'poro oty tyka'po man. Moro pyndo amy pairo ikapy'po oty ikapy'pa tywaije man.

⁴ Moro auranano ta ro amano tywaije man.* Moro amano ro mo'karon kari'na aweiry me tywaije man.

⁵ Moro aweinano ro oty aweipanon ewa'rummy ta. Moro ewa'rummy 'wa e'wu'kary tupi man.*

⁶ Irombo amy kari'na apojoma'po Tamusi 'wa. Ety me Johanes kynakon.

⁷ Mo'ko wopy'po ro oty amyikaponen me. Moro aweinano poko oty amyikapory i'wa kynakon, pa'poro kari'na yto'me ty'wa Tamusi amyikana-mon me.

⁸ Mo'ko kapyn moro aweinano me kynakon. Moro aweinano poko te oty amyikapory i'wa kynakon.

⁹ Moro iro 'nero aweinano, moro pa'poro kari'na aweipanon iro kyno'sakon ero nono tu'ponaka.

¹⁰ Irombo ero nono tu'po kynakon. Ero nono tyka'po i'wa kynakon. Ise'me te anukuty'pa ero nono we'i'po.

---

* **1:4** Amykon moro '[3] Moro pyndo... [4] ...amano tywaije man.' y'petakan me ero merojaton: Moro pyndo amy pairo oty ikapy'pa tywaije man. Moro auranano ta ro moro tyka'se man iro amano me tywaije man. * **1:5** Amykon moro 'e'wu'kary' y'petakan me 'ukutyry' merojaton. **1:6** Mateus 3:1, Markus 1:4, Lukas 3:1-2

11 Mo'karon ta'sakarykon emandopo 'wa iwopy'po. Mo'karon a'sakarykon we'i'san te i'se'pa.

12 Pa'poro mo'karon ty'sangonymbo 'wa te, mo'karon toty amyikanamon 'wa oma yry'po i'wa, Tamusi y'makon me iwaito'ko'me.

13 Tamusi y'makon me yry'san uwembonano wyino omano poko kapyn, kari'na nisanory 'wa kapyn, wokyry nisanory 'wa kapyn, Tamusi 'wa te.

14 Moro auranano we'i'po kari'na me. Kyra'naine emamy'po. Moro ikuranory ene'po na'na 'wa. Mo'ko o'win'konombo tymuru 'wa mo'ko jumynano nyry kurano moro kynakon. Tyturu'popore imero, iporo enapa moro auranano kynakon.

15 Ipoko ro Johanes 'wa oty amyikapo'po. Iko'ta'po: “Mo'se inoro, mo'ko ero wara ynekarity'po: ‘Mo'ko ywena'po ta kyno'san inoro yko'po poto me man.’ Ywairy uwaporo irombo mondo terapa tywaije man.”

16 Moro ituru'popory wotakamary wyino ituru'popory tapyipo'se pa'poro ky'waine man.

17 Moro omenano mero'po ene'nen me irombo Moses tywaije man. Moro tyturu'popore aino ene'nen me te, moro iporono ene'nen me enapa Jesus Kristus tywaije man.

18 Amy paio kari'na Tamusi anene'pa noro man. Mo'ko o'win'konombo Tamusi ekondano ymunano, mo'ko Tamusi me enapa man inoro 'wa te tuku'po man.

Mo'ko kari'na etykanen Johanes

¹⁹ Mo'karon Simosu jopotorykon 'wa Jerusalem wyino Tamusi pokonokon emoky'san ipyitorykon maro Johanes 'wa ero wara aturupo: “Noky ko amoro man?” Irombo Johanes 'wa oty amyikapo'po.

²⁰ Oty anipyi'me'to'pa ejuku'san i'wa. Ika'po imero i'waine: “Mo'ko Mesias kapyn awu wa.”

²¹ Iwoturupo'san i'wa: “Noky ko iro ke amoro man? Elia?” Ika'po i'waine: “Uwa, inoro kapyn awu wa.” Ika'san: “Mo'ko Tamusi auran uku'ponen ka'tu amoro man?” Ika'po eju'to'ko'me: “Uwa.”

²² Irombo ika'san i'wa: “Noky 'ne ko iro ke amoro man? Okari'ko, na'na nekarity'se me mo'karon tomo'namonymbo 'wa. O'to ko mykanon aseke apoko?”

²³ Ika'po: “Mo'ko ero wara moro iponomyn wo'i ta ko'tatoto awu wa: ‘Sapatoro mo'ko Jopoto emary ytoko.’ ” Mo'ko Tamusi auran uku'ponenymbo Jesaja auranymbo moro man.

²⁴ Mo'karon apojoma'san ra'na amykon Farise enapa kynatokon.

²⁵ Mo'karon woturupo'san ro i'wa. Ika'san: “O'tono'me ko iro ke kari'na metykanon, mo'ko Mesias me kapyn, mo'ko Elia me kapyn, mo'ko Tamusi auran uku'ponen me kapyn enapa awairy se'me?”

²⁶ Johanes wyka'po eju'to'ko'me: “Awu tuna ke kari'na setykaje. Amy te man ara'naine anukuty'torykon,

27 mo'ko ywena'po ta o'toto. Mo'ko sapatory etandy ymbokary paio supija.”

28 Moro wara 'kuru iwe'i'po moro Betania po, moro tuna Jordan kopose me, moro Johanes 'wa kari'na etykatopombo po.

29 Irombo koro'po ty'wa mo'ko Jesus wopyry ene'po i'wa. Irombo ika'po: “Enetoko mo'ky mo'ko Tamusi kaparary'membo, mo'ko yja'wan me ero nono we'i'po kanen.

30 Mo'ko ro mo'ko ero wara ynekarity'po: ‘Ywena'po ta amy yko'po poto me aitoto wokyry kyno'san.’ Ywairy uwaporo irombo mondo terapa tywaije man.

31 Awu enapa anukuty'pa wakon. Mo'karon Israel pajanyombo 'wa iwonepoto'me te wopyi tuna ke kari'na etyka.”

32 Johanes 'wa oty amyikapo'po. Ika'po: “Mo'ko Tamusi a'kary wony'tory senei akukuwa eneke kapu wyino itu'ponaka. Irombo itu'po ro ne'i.

33 Awu enapa anukuty'pa wakon. Mo'ko tuna ke kari'na etyka yjemo'nenyombo te kyngan y'wa: ‘Mo'ko Tamusi a'kary wony'tory menetake amy kari'na tu'ponaka. Irombo itu'po iwairy mene-take. Mo'ko ro, mo'ko Tamusi a'kary ke kari'na etykanen mo'ko man.’

34 Senei ro. Mo'ko Tamusi ymuru me mo'ko wairy samyikapoja.”

Mo'karon koromonokon Jesus nemeparykon

35 Irombo koro'po Johanes moro ty'wa kari'na etykatopo po rapa kynakon oko tynemeparykon maro.

³⁶ Irombo Jesus wytory ene'po mero ty'wa, ika'po: “O'po'toko. Mo'ky mo'ko Tamusi kaparary'membo.”

³⁷ Mo'karon okonokon inemeparykon 'wa moro wara ikary eta'po. Irombo Jesus wekena'po i'waine.

³⁸ Jesus wotu'ma'po. Moro i'waine tywekenary ene'po mero, ika'po i'waine: “Oty 'se ko mandon?” Ika'san I'wa: “Rabi,” (moro tauro'po man: amepanen) “oje ko ajemanjan?”

³⁹ Ika'po i'waine: “O'toko, meneto'se me.” Irombo ito'san imaro. Emandopo ene'po i'waine. Moro jako okupa'en juru kynakon. Iro ke ro moro kurita ekosa iwe'i'san.

⁴⁰ O'win amy mo'ko Johanes wykatopombo poko Jesus wekenanenyombo mo'ko Simon Petrus piry Andreas mo'ko kynakon.

⁴¹ Mo'ko wyto'po ro mo'ko typiry Simon epoje na'nen. Ika'po i'wa: “Mo'ko Mesias eporyi na'na.” Moro Mesias tauro'po man: ikapa'po.

⁴² Irombo aro'po i'wa Jesus 'wa. Ene'po mero, Jesus wyka'po i'wa: “Mo'ko Johanes ymuru Simon amoro mana. Kefas terapa ajety me kynaitan.” Moro Kefas tauro'po man Petrus.*

⁴³ Irombo koro'po Galilea 'wa tytory 'se Jesus we'i'po. Irombo Filipus epory'po i'wa. Jesus wyka'po i'wa: “O'ko ywena'po ta.”

⁴⁴ Amy Betsaida pono mo'ko Filipus kynakon, mo'ko Andreas wara, mo'ko Simon wara enapa.

⁴⁵ Filipus 'wa Natanael epory'po. Ika'po i'wa: “Mo'ko omenano kareтары ta ipoko Moses 'wa oty

---

* **1:42** Mo'karon Griek auran tano 'petros' tauro'po man: topu.

tymero man inoro, mo'ko ipoko mo'karon Tamusi auran uku'ponamonymbo 'wa tymero man inoro eporyi na'na: Jesus, mo'ko Josef ymuru, mo'ko Nasaret pono.”

⁴⁶ Irombo Natanael wyka'po i'wa: “Iru'pyn oty 'kare Nasaret wyino tywopyry taro nan.” Filipus wyka'po i'wa: “O'ko 'ne, mene'se me.”

⁴⁷ Natanael wopyry ene'po mero, Jesus wyka'po ipoko: “Enetoko. Mo'se amy Israel parymbo 'nero. Kari'na anemu'ma'pa man.”

⁴⁸ Natanael wyka'po i'wa: “Ojembo ko kuku'san?” Jesus wyka'po eju'to'me: “Filipus 'wa ako'mary uwaporo, moro oroi upi'no konei.”

⁴⁹ Natanael wyka'po I'wa: “Ameapanen, Tamusi ymuru amoro mana. Poto 'su Israel pajanymbo Jopotory amoro mana.”

⁵⁰ Jesus wyka'po eju'to'me: “Moro oroi upi'no y'wa ajene'po ekarity'po ke kamyikanon? Morokon ko'ponokon potonon otykon menetake.”

⁵¹ Ika'po noro i'wa: “Ita'ro pore, kapu wendaka'po meneta'ton. Mo'karon Tamusi apojongon wonukuru, iwony'torykon enapa meneta'ton mo'ko kari'na ymuru epo.”

2

Aimyno ewa'mary Kana po

¹ Irombo oko kurita pa'po me amy aimyno ewa'mary kynakon Kana po, Galilea ta. Moro po ro mo'ko Jesus sano kynakon.

² Mo'ko Jesus enapa mo'karon inemeparykon maro taju'se kynakon moro aimyno ewa'mato'me.

³ Irombo moro winu y'matyry mero mo'ko Jesus sano wyka'po I'wa: “Winu waty noro man eko-saine.”

⁴ Jesus wyka'po i'wa: “O'tono'me ko ypoko man? Moro o'to ywaitopo jururu itunda'pa na'nen man.”

⁵ Isano wyka'po mo'karon otykon ekanamon 'wa: “O'to ika'po wara ro aitoko!”

⁶ O'win-to'ima topu kapy'san potysa moro po kynatokon. Simosu emery wara ro mo'karon aimyno ewa'manamon wekumi'to'kon tuna je'ny morokon kynakon. Oko, oruwa samaku tuna apyiry taro kynatokon.

⁷ Jesus wyka'po mo'karon otykon ekanamon 'wa: “Morokon potysa a'no'kapo'toko tuna ke.” Irombo a'no'kapoty'san imero i'waine.

⁸ Irombo mero ika'po i'waine: “Amy anundoko. Irombo mo'ko endameno jopotory 'wa arotoko.” Amy aro'po ro i'waine.

⁹ Mo'ko endameno jopotory 'wa moro winu me enurima'po tuna apo'po. Mo'karon tuna anunamonymbo ojembo moro winu wopy'po uku'satokon. Mo'ko endameno jopotory te anukuty'pa kynakon. Iro ke ro mo'ko pytatoto ko'ma'po i'wa.

¹⁰ Ika'po i'wa: “Pa'poro kari'na moro iru'pynymbo winu na'nen ekambojan. Mo'karon ejuku'san wetymy'san mero te moro yja'wanymbo winu ekambojan. O'wa te moro iru'pynymbo winu tykura'ma man wena'po tano me.”

¹¹ Ero Kana po, Galilea ta Jesus nikapy'po oty, moro koromono me inikapy'po kapu wyinono

oty moro kynakon. Iwara ro moro tykuranory enepo'po Jesus 'wa. Mo'karon inemeparykon 'wa amyika'po.

¹² Irombo mero Kafaraum 'wa iwo'pema'po mo'ko tysano maro, mo'karon typiryjan maro, mo'karon tynemeparykon maro enapa. Amykon kurita roten moro po iwe'i'san.

Moro Tamusi auty korokary

¹³ Tyse waty mo'ko 'eratonapotopombo' onory ewa'mary we'i'po mero, Jesus wonuku'po Jerusalem 'wa.

¹⁴ Irombo moro Tamusi auty ta tandy'po mo'karon paka, kapara, akukuwa ekaramanamon, mo'karon pyrata ambo'namon enapa epory'san i'wa.

¹⁵ Irombo kurawa kapy'po i'wa tonomy ypo'topo me. Mo'karon kapara, paka moma'san i'wa moro Tamusi auty wyino. Mo'karon pyrata ambo'namon pyratarymbo papy'po i'wa nono tu'ponaka. Morokon itapararykonymbu uringa'san i'wa.

¹⁶ Mo'karon akukuwa ekaramanamon 'wa ika'po: “Pa'poro erokon otykon ero wyino emimatoko. Mo'ko yjummy auty kysyton amy otykon ekaramatopo auto me.”

¹⁷ Irombo mo'karon inemeparykon wetuwaro'ma'san rapa ero imero'po poko: Moro ajauty 'wano me yjemaminary asiny ywotan.

¹⁸ Mo'karon Simosu jopotorykon woturupo'san I'wa: “Otypan kapu wyinono oty menepotan, moro iru'pa moro moro wara awairy wairy uku'to'me na'na 'wa?”

¹⁹ Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Ero Tamusi auty akatoko. Irombo oruwa kurita samy'matake rapa.”

²⁰ Irombo mo'karon Simosu jopotorykon wyka'san: “Okokari'na itu'ponaka o'win-to'ima siriko ero Tamusi auty amy'mary tywaije man. Amoro te oruwa kurita mamy'matan rapa?”

²¹ Moro ipoko auranatopo Tamusi auty te moro ija'mun moro kynakon.

²² Iromby'san wyino awomy'po wyino mo'karon inemeparykon wetuwaro'ma'san rapa moro moro wara ika'po poko. Irombo moro imero'po, moro Jesus wykatopombo amyika'po i'waine.

²³ Mo'ko eratonomapotopombo onory ewa'mary jako Jerusalem po a'ta ro, pyime kari'na 'wa moro ety amyika'po. Morokon inepory kapu wyinokon otykon enejatokon irombo.

²⁴ Jesus te ainakaine tywotyry 'se'pa kynakon. Pa'poro irombo emerykon uku'sakon.

²⁵ Kari'na 'wa kari'na poko oty ekarityry anupi'pa kynakon, kari'na ukutyry ke aseke ty'wa.

3

Jesus worupary Nikodemus maro

¹ Irombo amy Nikodemus tatynen Simosu jopotory kynakon. Amy Farise mo'ko kynakon.

² Mo'ko wopy'po ro koko Jesus 'wa. Ika'po I'wa: “Ameapanen, Tamusi wyino amepanen me awopy'po uku'san na'na. Amy pairo morokon anepory kapu wyinonokon otykon enepory up-ijan, imaro e'i'pa Tamusi a'ta.”

³ Jesus wyka'po eju'to'me: “Ita'ro pore, asery me rapa e'i'pa ta'ta, amy pairo kari'na moro Tamusi nundymary enery upitan.”

⁴ Nikodemus wyka'po I'wa: “One wara ko asery me rapa amy kari'na naitan, tam'po'ko me ta'ta? Tysano uwembo taka rapa 'kare tywo'myry taro nan, tamapoto'me rapa i'wa.”

⁵ Jesus wyka'po eju'to'me: “Ita'ro pore, asery me tuna wyino, a'kanano wyino enapa opy'pa ta'ta, amy pairo kari'na moro Tamusi nundymary taka tywo'myry upitan.

⁶ Ja'munano wyino ja'munano kyno'san. A'kanano wyino a'kanano kyno'san.

⁷ Moro 'Asery me rapa awairykon man' ywyka'po 'wa kytonumengapoton.

⁸ Pepeito tynisanory 'wa ro kynoturojan. Imory metaje. Ojembo iwopyry, oja itory pai anukuty'pa te mana. Iwara enapa pa'poro a'kanano wyino opy'san mandon.”

⁹ Nikodemus wyka'po eju'to'me: “One wara ko moro tywo'kapyry taro nan?”

¹⁰ Jesus wyka'po eju'to'me: “Israel pajanybo emepanen me awairy se'me morokon otykon anukuty'pa man?”

¹¹ Ita'ro pore, tynukutyry poko na'na kynaurananon. Tynene'po amyikapojan na'na. Moro na'na namyikapory anapo'i'pa te mandon amy-jaron.

12 Nono tu'ponokon otykon poko o'waine yjauranary jako yjamyika'pa aja'taine, one wara ko kapu tanokon otykon poko yjauranary jako kamyikata'ton?

13 Amy pairo kapu taka anuku'pa tywaije man. Mo'ko kapu wyino opy'po roten kynonu'tan: mo'ko kari'na ymuru.

14 “Mo'ko Moses 'wa moro iponomyn wo'i ta mo'ko okoju awonga'po wara enapa mo'ko kari'na ymuru awongary man,

15 pa'poro amyikanen 'wa moro i'matypyn roten amano epoto'me.

16 Poto me ero nono pynary ke ty'wa, Tamusi 'wa mo'ko o'win'konombo tymuru tyje man. Iwara pa'poro mo'karon amyikanamon utapy'pa kynaita'ton. Moro i'matypyn roten amano apyita'ton te.

17 Tamusi 'wa mo'ko tymuru ero nono tu'ponaka tomo'se man, ero nono poko i'wa a'wembono auranano yto'me kapyn, epano'to'me te i'wa.

18 Mo'ko imuru amyikanen poko a'wembono auranano yry'pa man. Mo'ko anamyikapyn poko te a'wembono auranano tyje terapa man, mo'ko o'win'konombo Tamusi ymuru ety anamyika'pa iwairy ke.

19 Ero wara moro a'wembono auranano man: Moro aweinano ero nono tu'ponaka tywo'se man. Mo'karon kari'na 'wa te moro ewa'rummy typyna man moro aweinano ko'po. Morokon kari'na emamingon irombo yja'wan me kynatokon.

20 Mo'ko yja'wangan otykon ka'nen moro

aweinano jenono'san. Moro aweinano 'wa ito'pa man. Morokon tynikapyrykon otykon uku'pory 'se'pa irombo man.

²¹ Mo'ko iporono oty ka'nen te aweinano 'wa kyny'san, Tamusi apokupe morokon tynikapyrykon otykon wairy woneto'me.”

Mo'ko kari'na etykanen Johanes

²² Irombo mero Jesus wyto'po mo'karon tyne-meparykon maro moro Judea yinonory 'wa. Moro po ro imaroine a'si'ko akore'pe kynakon. Kari'na etyakakon.

²³ Johanes enapa kari'na etyakakon Enon po, Salim wyino tyse waty. Pyime irombo tuna undykon moro po kynatokon. Kari'na kyno'satokon i'wa. Irombo i'wa kynosetykapojatokon.

²⁴ Moro jako mo'ko Johanes yja'wangan kari'na aru'katopo taka aru'ka'pa na'nen kynakon.

²⁵ Moro jako ro mo'karon Johanes nemeparykon 'wa taurangan ejuku'san amy Simosu maro ekorokano poko.

²⁶ Irombo Johanes 'wa iwopy'san. Ika'san i'wa: “Ameapanen, mo'ko Jordan kopose me ajekosa kynakon inoro, mo'ko mamyikapon inoro kari'na etykanon. Pa'poro kari'na kyny'saton I'wa.”

²⁷ Johanes wyka'po eju'to'ko'me: “Kari'na amy pairo oty apyiry upijan, anyry'pa ty'wa Tamusi we'i'poto.

²⁸ Aseke amyjaron ero ywyka'po amyikapona-mon me mandon: 'Mo'ko Mesias kapyn awu wa. Uwaponono me te tomo'se wa.'

²⁹ Mo'ko tynaporemindo'po worryi apyinen, amy pytatoto mo'ko man. Mo'ko pytatoto ekosano akono, mo'ko i'wa kynepanamanon inoro kynewa'potanon moro auran etary jako. Moro wara enapa yjewa'pory y'namorojan.

³⁰ Poto me 'ne ka'tu rapa mo'ko wairy man. Awu te ko'waro 'ko 'ne ka'tu rapa ywairy man.

³¹ "Mo'ko kawo wyino o'toto pa'poro kari'na epo man. Mo'ko nono wyinono nono wyino man. Nono wyino kynaurananon. Mo'ko kapu wyino o'toto te pa'poro kari'na epo man.

³² Moro tyneta'po amyikaponen me man. Amy paio kari'na te moro inamyikapory anamyika'pa man.

³³ Mo'ko inamyikapory amyikanenymbo te iporo Tamusi wairy amyikapojan.

³⁴ Mo'ko Tamusi nemoky'po irombo Tamusi auran ekari'san. Poto me irombo Tamusi ta'kary yjan i'wa.

³⁵ Mo'ko jumynano mo'ko tymuru pynanon. Pa'poro oty ainaka tyje i'wa man.

³⁶ Mo'ko ymunano amyikanen ekosa i'matypyn roten amano man. Mo'ko ymunano anamyikapyn te amano anene'pa kynaitan. Tamusi erekuru te itu'po kynaitan."

4

Mo'ko Samaria pono worryi

¹ Jesus 'wa Johanes ko'po pyime tynemeparykon me kari'na yry, etykarykon enapa eta'po mo'karon Farise 'wa.

² Aseke te Jesus kari'na anetyka'pa kynakon. Mo'karon inemeparykon te kynetykatokon.

³ Mo'karon Farise 'wa moro eta'po ukuty'po mero ty'wa, Jesus wyto'po Judea wyino Galilea 'wa rapa.

⁴ Samaria yinonory tu'po te itory kynakon.

⁵ Moro Samaria ta ro amy Sikar tatynen aitopo 'wa itunda'po. Mo'ko tymuru Josef 'wa Jakob nyry'pombo nono wyino tyse waty moro aitopo kynakon.

⁶ Jakob toponarymbo moro po kynakon. Tytory poko tyrupota'po ke, Jesus wotandy'mo'po moro topona po. Kurita 'ne 'ne kynakon moro jako.

⁷ Irombo amy Samaria pono worryi wopy'po tuna aije. Jesus wyka'po i'wa: “Tuna ke kupako.”

⁸ Mo'karon inemeparykon irombo tyto kynaton moro Sikar 'wa arepa epeka'se.

⁹ Irombo mo'ko Samaria pono worryi wyka'po I'wa: “One wara ko amoro Simosu me y'wa amy Samaria pono worryi me tuna poko maturupojan?” Mo'karon Simosu irombo mo'karon Samaria ponokon maro asato'ke mandon.

¹⁰ Jesus wyka'po eju'to'me: “Moro Tamusi nyry ukuty'pomboto o'wa, noky me mo'ko tuna poko aturupo'po wairy ukuty'pomboto enapa o'wa, amoro i'wa maturupory tuna poko. Irombo amano ynen tuna yry o'wa.”

11 Irombo mo'ko worryi wyka'po I'wa: “Jopoto, tuna anundopo waty man ajekosa. Irombo moro topona jansi'pe man. One wara ko iro ke amano ynen tuna ajekosa naitan?”

12 Mo'ko na'na tamurumbo Jakob ko'po ka'tu man? Mo'ko 'wa ro irombo ero topona tyje man na'na 'wa. Aseke iwyino tuna tanyje i'wa man ty'makon maro, tokykon maro enapa.”

13 Jesus wyka'po eju'to'me: “Pa'poro ero tuna enynen tuna 'se rapa kynaitan.

14 Moro ynyry tuna enynenymbo te, tuna sanory aniwo'pa noro rapa kynaitan. Moro ynyry tuna kynaitan mo'ko enynenymbo ta i'matypyn amano ynen, pari'pe o'puririkatoto tuna undy me.”

15 Mo'ko worryi wyka'po I'wa: “Jopoto, moro tuna ene'ko y'wa, ywo'pa noro tuna sanory waito'me, tuna aiije opy'pa noro ywaito'me ijaro 'wa.”

16 Jesus wyka'po i'wa: “Oino iko'matango. Irombo ijaro 'wa rapa o'ko 'ne.”

17 Mo'ko worryi wyka'po eju'to'me: “Ino'ma wa.” Jesus wyka'po i'wa: “Iporo ro ino'ma mokari'sa.

18 Ainatonemboto tyinone tywaije mana. Mo'ko erome imaro mana inoro oino kapyn mo'ko man. Iporo ro moro mekari'sa.”

19 Mo'ko worryi wyka'po I'wa: “Jopoto, amy Tamusi auran uku'ponen me awairy seneja.

20 Na'na tangonymbo 'wa moro wypy tu'po Tamusi ety tawonga man. Amyjaron te Jerusalem po Tamusi ety awongary man mekari'saton.”

21 Jesus wyka'po i'wa: “Kamyikako, worryi! Amy jako moro wypy tu'po kapyn, Jerusalem po kapyn enapa Tamusi ety mawongata'ton.

²² Anukuty'torykon ety mawongaton amyjaron. Na'na te tynukutyry ety awonganon. Moro opano'no irombo Simosu wyino kyno'san.

²³ Aire 'kopore mo'karon inaron 'ne ro Tamusi ety awonganamon iporo Tamusi ety awongata'ton a'kanano ta. Erome ro moro wara terapa kynaijaton. Mo'kopangon 'se ro irombo mo'ko jumynano man toty awonganamon me.

²⁴ A'kanano mo'ko Tamusi man. Iporo ro mo'karon ety awonganamon 'wa ety awongary man a'kanano ta.”

²⁵ Mo'ko woryi wyka'po I'wa: “Suku'sa mo'ko Mesias, mo'ko Kristus me inejatorykon wopyry man. Mo'ko ro tywopy'po mero pa'poro oty ekari'tan na'na 'wa.”

²⁶ Jesus wyka'po i'wa: “Inoro ro ajerupanon. Inoro ro awu wa.”

²⁷ Moro jako 'ne mo'karon inemeparykon tunda'san. Woryi maro iworupary poko enuta'san imero. Ise'me amy pairo we'i'po aturupo'pa i'wa oty 'se iwairy poko, o'tono'me mo'ko woryi maro iworupary poko pai.

²⁸ Irombo mo'ko woryi 'wa moro typoty-sarymbo no'po. Moro aitopo taka ito'po. Ika'po mo'karon kari'na 'wa:

²⁹ “O'toko 'ne amy wokyry ene. Pa'poro o'to ywe'i'po ekarityi y'wa. Mo'ko Mesias pai 'nare mo'ko nan?”

³⁰ Irombo moro aitopo wyino iwepa'ka'san mo'ko wokyry ene.

³¹ A'saka'pa imaro tywe'i'san mero mo'karon inemeparykon wyka'san Jesus 'wa: “Na'na emepanen, endameko.”

³² Ika'po te i'waine: “Anukuty'torykon arepa yjekosa man.”

³³ Mo'karon inemeparykon wyka'san ase'wa: “Amy 'wa ka'tu arepa tane'se nan i'wa?”

³⁴ Jesus wyka'po i'waine: “Moro y'wa mo'ko yjemo'nenymbo nisanory kapyry, moro y'wa inyry amaminano kapy'mary enapa yjerepary me man.

³⁵ Ero wara yka'pa mandon: ‘Okupa'en nuno pa'po me wonatopo potyry kynaitan.’? Wykaje o'waine, o'po'toko! Morokon maina enetoko! Wonatopo tywaije terapa man. Typotyry taro terapa man.

³⁶ Mo'ko ipo'nenymbo moro tamamina'po epety apyijan terapa. Morokon tynipoty'san a'nano'san i'matypyn amano 'wanokon me. Iwara okororo mo'ko iponen mo'ko ipo'nen maro kynewa'potata'ton.

³⁷ Iporo ro irombo ero taurotopo man: ‘O'win amy kyniponjan. O'win amy kynipo'san.’

³⁸ Awu komo'ton awo'mika'torykonymbo po'se. Amykon terapa tywo'mika mandon. Iwo'mika'marykon 'wa terapa amyjaron tywo'se mandon amamina.”

³⁹ Pyime moro Samaria tano aitopo ponokon 'wa Jesus amyikapo'po ero wara mo'ko woryi wykary 'wa: “Pa'poro o'to ywe'i'po ekarityi y'wa.”

⁴⁰ I'wa tytunda'san mero, mo'karon Samaria ponokon woturupo'san, tokosaine iwaito'me. Irombo oko kurita ekosaine iwe'i'po.

⁴¹ Pyime noro kari'na 'wa amyika'po moro inekarityry poko.

⁴² Irombo mo'ko woryi 'wa ika'san:

“Moro anekarityry poko noro kapyn na'na kynamyikanon. Aseke ro irombo na'na netai. Iporo ro ero nono Epano'nen me iwairy ukutyi na'na.”

Amy jopoto ymuru kura'mary

⁴³ Oko kurita pa'po me Jesus wyto'po moro wyino Galilea 'wa.

⁴⁴ Aseke i'wa takari'se kynakon amy pairo Tamusi auran uku'ponen wairy isano'pambo moro tywetuwaro'matopombo aitopo po.

⁴⁵ Galilea 'wa itunda'po mero, mo'karon moro ponokon 'wa ewa'ma'po. Moro Jerusalem po mo'ko eratonomapotopombo onory ewa'mary jako irombo morokon inikapyry otykon tone i'waine kynakon. Mo'karon enapa irombo tyto tywaije kynatokon mo'ko eratonomapotopombo onory ewa'ma.

⁴⁶ Jesus wyto'po rapa Kana 'wa, Galilea ta, moro ty'wa winu me tuna ka'topombo aitopo 'wa. Irombo Kafaraum po amy jopoto kynakon. Imuru je'tun pe kynakon.

⁴⁷ Mo'ko ijumy 'wa ro Judea wyino Galilea 'wa Jesus tunda'po eta'po. Ito'po I'wa. Iwoturupo'po i'wa tymuru kura'ma iwo'pematome tymaro Kafaraum 'wa. Kyniromo'sakon irombo mo'ko imuru.

⁴⁸ Jesus wyka'po i'wa: “Potonon anumengapon-amon otykon anene'pa aja'taine, poto me Tamusi anamyika'pa mandon.”

⁴⁹ Mo'ko jopoto wyka'po te I'wa: “Jopoto, o'ko ymaro, ymuru romby'pa ro.”

4:44 Mateus 13:57, Markus 6:4, Lukas 4:24

4:45 Johanes 2:23

4:46 Johanes 2:1-11

⁵⁰ Jesus wyka'po i'wa: “I'tango ajauty 'wa. Omuru nuro man.”

Mo'ko wokyry 'wa Jesus auran amyika'po. Ito'po.

⁵¹ Iwo'pemary jako noro mo'karon ipyitorykon wopy'san epoje. Ika'san i'wa: “Omuru nuro man.”

⁵² Iwoturupo'po i'waine moro o'toro juru a'ta iru'pa rapa iwe'i'po poko. Ika'san i'wa: “Koinaro o'win juru a'ta, moro ikomyinymbo no'myi.”

⁵³ Moro wara ijururu a'ta ro Jesus 'wa nuro tymuru wairy ekarity'po ukuty'po mo'ko ijumy 'wa. Irombo mo'ko Jesus amyika'po i'wa pa'poro mo'karon tauty tanokon maro.

⁵⁴ Ero moro ijokonory Jesus nenepo'po kapu wyinono oty ero kynakon Galilea po, Judea wyino tywerama'po wyino.

5

Amy kura'mary Betsata po

¹ Morombo wyino Simosu 'wa amy oty ewa'mary kynakon. Moro me ro Jesus wonuku'po Jerusalem 'wa.

² Moro Jerusalem po ro moro kapara penary pato amy ekupitopo man. Simosu auran ta Betsata me kynejatokat. Moro po ro ainatone pataja man.

³ Morokon ta ro pyime je'tun pangon kynatokon: enu'non, iwajakuta'san, a'pota'san enapa.

⁴ *

---

* **5:4** Amykon 'wa ero po tymero man: Tamusi apojon wony'totopo kynakon moro ekupitopo taka. Moro tuna sakamapotopo i'wa kynakon. Mo'ko iwesakama'po wyino koromono me itaka oma'po wekura'matopo kynakon pa'poro tanykyrymbo wyino.

⁵ Irombo amy wokyry moro po kynakon. O'win-kari'na itu'ponaka ainapatoro itu'ponaka oruwato'ima siriko terapa je'tun pe kynakon.

⁶ Mo'ko wotunga'po ene'po ro Jesus 'wa. Akore'pe terapa je'tun pe iwairy ukuty'po ke ty'wa, ika'po i'wa: “Awekura'mary 'se man?”

⁷ Mo'ko je'tun pan 'wa ejuku'po: “Jopoto, moro tuna wesakama'poto, amy yjemanen waty man moro ekupitopo taka. Moro tuna 'wa ywytory jako amy terapa itaka kynomanon yjuwaporo.”

⁸ Jesus wyka'po i'wa: “Ajawongo. Moro apaty anungo. I'tango.”

⁹ O'win wytory mo'ko wokyry wekura'ma'po. Moro typaty anumy'po i'wa. Ito'po.

Otare'matopo kurita te moro oty wo'kapy'po.

¹⁰ Iro ke ro mo'ko ekura'ma'po 'wa mo'karon Simosu jopotorykon wyka'san: “Erome otare'matopo kurita man. Moro apaty arory kapyn o'wa man.”

¹¹ Ejuku'san te i'wa: “Mo'ko ykura'manenymbo te nykai y'wa: ‘Moro apaty anungo. Itango.’”

¹² Iwoturupo'san i'wa: “Noky ko moro wara nykai o'wa: ‘Anungo. Itango.’?”

¹³ Anukuty'pa te mo'ko ekura'ma'po kynakon, Jesus wyto'po ke ko'i imero mo'karon ata'nanopy'san apyimy taka.

¹⁴ Morombo wyino te epyry'po rapa Jesus 'wa moro Tamusi auty ta. Irombo Jesus wyka'po i'wa: “Eneko. Tywekura'ma mana. Kyteja'wangai noro. Ka'pa rapa amy yja'wan oty 'wa 'ne ka'tu rapa ajepory!”

15 Irombo mo'ko wokyry wyto'po. Mo'ko tykura'manenymbo me Jesus wairy ekarity'po i'wa mo'karon Simosu jopotorykon 'wa.

16 Iro ke ro mo'karon Simosu jopotorykon erekuru 'wa Jesus wekenatopo kynakon, moropangon otykon kapyry ke i'wa otare'matopo kurita.

17 Ejuku'san te Jesus 'wa: “Mo'ko yjummy kynaijan roten tamaminary poko. Awu enapa.”

18 Iro ke ro iwory 'se 'ne ka'tu rapa mo'karon Simosu jopotorykon kynatokon. Moro otare'matopo kurita jamikakon roten kapyn. Tyjummy me te mo'ko Tamusi ejatojakon enapa. Iwara te Tamusi maro asewara kynokari'sakon.

19 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Ita'ro pore, amy paio oty kapyry upijan aseke mo'ko ymunano, mo'ko tyjummy 'wa ikapyry anene'pa ta'ta. Pa'poro mo'ko nikapyry ka'san ro irombo mo'ko ymunano enapa.

20 Tymuru pynanon mo'ko jumynano. Pa'poro tynikapyry otykon enepojan i'wa. Potonon 'ne ka'tu rapa otykon enepotan i'wa, poto me ajenu-tato'ko'me.

21 Mo'ko jumynano 'wa mo'karon iromby'san awongary wara, nuro i'wa yrykon wara enapa mo'ko ymunano tynisanorykonymbo ro yjan nuro.

22 Mo'ko jumynano amy paio kari'na poko a'wembono auranano anyry'pa man. Mo'ko ymunano ainaka te pa'poro moro a'wembono auranano yry tyje i'wa man,

23 pa'poro kari'na 'wa mo'ko ymunano ety awongato'me mo'ko jumynano ety awongary

wara enapa i'waine. Mo'ko ymunano ety anawongapyn mo'ko emo'nenymbo jumynano ety anawonga'pa enapa man.

²⁴ “Ita'ro pore, mo'ko yjauran etanen ekosa, mo'ko yjemo'nenymbo amyikanen ekosa enapa i'matypyn amano man. Ipoko a'wembono auranano yry'pa kynaitan. Romo'no wyino tyto man amano taka.

²⁵ Ita'ro pore, amy jako mo'karon iromby'san mo'ko Tamusi ymuru auran etata'ton. Eromembo roten moro wara kynaitan. Mo'karon i'wa epanama'san nuro kynaita'ton.

²⁶ Mo'ko jumynano amano undy me man. Iwara enapa mo'ko tymuru amano undy me tyje i'wa man.

²⁷ Mo'ko tymuru ainaka moro a'wembono auranano yry tyje i'wa man, kari'na ymuru me iwairy ke.

²⁸ Ero ajenumengapo'paine nainen: Amy jako auran etata'ton mo'karon tu'munano ta aitonon.

²⁹ Irombo kynepa'kata'ton. Mo'karon iru'pyngon otykon ka'namonymbo kynawonda'ton nuro tywaito'ko'me. Mo'karon yja'wangon otykon ka'namonymbo kynawonda'ton moro a'wembono auranano apyito'me ty'waine.

³⁰ “Amy paio oty kapyry supija aseke. Yneta'po wara ro a'wembono auranano syja. Moro ynyry a'wembono auranano iporo man. Aseke ynisanory kapyn supija, mo'ko yjemo'nenymbo nisanory te.

31 “Aseke ypoko oty amyikapory jako y'wa, moro y'wa oty amyikapory iporo waty man.

32 Amy terapa te ypoko oty amyikapojan. Suku'sa iporo moro ypoko inamyikapory wairy.

33 Ajapojongon tomo'se o'waine mandon Johanes 'wa. Mo'ko 'wa ro iporonokon otykon tamyikapo man.

34 Awu te kari'na namyikapory 'wa opano'po'pa wa. Ajepano'to'ko'me roten moro wara wykaje.

35 Mo'ko ro moro tyka'muren, taweijen kororeta me kynakon. Amyjaron ko'i roten tawa'pore awairykon 'se tywaije mandon aweiry ta.

36 “Yjekosa te amy Johanes namyikapory ko'pono oty man. Morokon jumynano nyry'san ynikapyry man amaminano, morokon aseke ynikapyry enapa amaminano moro jumynano 'wa yjemoky'po amyikapojan.

37 Mo'ko yjemo'nenymbo jumynano 'wa ypoko oty tamyikapo man. Amy jako paio auran aneta'pa tywaije mandon. Amy jako paio anene'pa tywaije mandon.

38 Moro auranymbo anapo'i'pa mandon aturu'san ta. Mo'ko inemoky'po anamyika'pa irombo mandon.

39 Morokon kareta mimengaton. Moro i'matypyn amano epory irombo mekano'saton itaine. Ypoko te oty amyikapojaton.

40 Ise'me y'wa awopyrykon 'se'pa mandon, amano epoto'me o'waine.

41 “Kari'na 'wa yjety awongary anupi'pa wa.

⁴² Suku'sa te moro Tamusi pyny wairy e'i'pa otaine.

⁴³ Awu mo'ko yjummy ety ta wopyi. Yjewa'ma'pa te mandon. Aseke toty ta amy terapa wopy'poto, mewa'mata'ton mo'ko.

⁴⁴ One wara ko kamyikata'ton? Ase'wa irombo ajetykon mawongaton. Mo'ko o'win'kono Tamusi 'wa ajetykon awongary anupi'pa te mandon.

⁴⁵ “Y'wa ajemendorykon kysekano'ton mo'ko jumynano ekosa. Moses, mo'ko ipoko amyjaron mo'po'saton inoro ajemendonamon me man.

⁴⁶ Moses amyikary jako rypo irombo o'waine, kamyikatory. Ypoko irombo mo'ko 'wa oty tymero man.

⁴⁷ Mo'ko nimeros'an anamyika'pa aja'taine, one wara ko yjauran mamyikata'ton?”

6

Ainatone dusun kari'na upary

¹ Morombo wyino Jesus 'wa moro Galilea tano tuna juwembory, moro Tiberias pono tuna juwembory me enapa kynejatojaton iro pato'po.

² Kari'na apyimy tam'po'kory 'wa iwekena'po. Morokon je'tun pangon poko inikapyry kapu wiyonokon otykon irombo tone i'waine kynakon.

³ Wypy tu'ponaka Jesus wonuku'po. Moro po ro iwotandy'mo'po mo'karon tynemeparykon maro.

⁴ Mo'karon Simosu 'wa eratonomapotopombo onory ewa'mary tyse waty kynakon.

⁵ Jesus wo'poty'po. Kari'na apyimy tam'po'kory wopyry ene'po mero ty'wa ty'patu, Filipus 'wa

ika'po: “Oje ko perere kysepeka'ta'ton iwendameto'ko'me?”

⁶ U'kuto'me te moro wara ika'po. Aseke irombo moro o'to tywairy man uku'sakon.

⁷ Filipus wyka'po eju'to'me: “Ainapatoro-kari'na amu'nykonyombo pyrata poko perere epekaty'poto ro rypo, pa'poro iwaraine e'i'pa kynaitan. A'si'ko pairo tywendamerykon upita'ton.”

⁸ O'win amy inemepary, mo'ko Simon Petrus piry Andreas wyka'po I'wa:

⁹ “Amy myre'ko'ko ero po man. Mo'ko ekosa ro ainatone perere man oko woto maro. O'to ko moro mo'karon mokynokon kari'na ytan?”

¹⁰ Jesus wyka'po: “Mo'karon kari'na andy'mopotoko.” Itupu pyime kynakon moro po. Mo'karon kari'na wotandy'mo'san. Ainatone dusun iwairy taro mo'karon wokyry kynatokon.

¹¹ Jesus 'wa morokon perere apo'i'san. Tamusi ety awonga'po mero, aripa'po'san i'wa mo'karon moro po atandy'mo'san kari'na ainaka. Iwara enapa mo'karon woto aripa'po'san i'wa, i'se iwairykon taro ro.

¹² Iwaime'san mero mo'karon tynemeparykon 'wa ika'po: “Morokon arepa akosinykonyombo amo'i'toko, amy pairo waito'me atakama'pa.”

¹³ Mo'karon endametonon nino'san ainatonenokon perere y'sakapoty'san akosinykonyombo amo'iky'san i'waine ainapatoro itu'ponaka oko kurukuru.

¹⁴ Jesus 'wa amy kapu wyinono oty kapy'po ene'po mero ty'waine, ika'san: “Iporo ro mo'ko nono tu'ponaka o'toto manombo Tamusi auran

uku'ponen mo'se man.”

¹⁵ Jopoto me tyto'me tapyije tywopyrykon 'se iwairykon ukuty'po Jesus 'wa. Iro ke ro iwomima'po rapa iwiyoinine morokon wypy 'wa, o'win upu'po tywaito'me.

Jesus wytory tuna tu'po

¹⁶ Iko'mamyry mero mo'karon inemeparykon wo'pema'san moro tuna 'wa.

¹⁷ Kurijara taka iwotaru'ka'san Kafaraum 'wa tywepatoto'ko'me. Ewa'rumamy'po po Jesus opy'pa noro i'waine kynakon.

¹⁸ Pepeito tam'po'kory 'wa parana awonga'po.

¹⁹ O'win-kari'na itu'ponaka ainatone stadion* mosin po terapa tywotarima'san mero, moro tuna tu'po Jesus wytory ene'po i'waine moro kurijara wyino tyse waty. Iwety'ka'san.

²⁰ Jesus wyka'po te i'waine: “Awu te wa. Kytety'katon.”

²¹ Aru'kapory 'se kynatokon. O'win wytory te moro kurijara tunda'po moro itoto'kon 'wa.

Mo'karon kari'na 'wa Jesus upiry

²² Irombo koro'po mo'karon kari'na apyimy moro tuna kopose me noro kynakon. O'win roten kurijara wairy moro po, moro kurijara taka ataru'ka'pa Jesus wairy, a'saka'pa mo'karon inemeparykon wytory enapa tone i'waine kynakon.

²³ Tiberias wyino te amykon kurijara tywo'se kynatokon. Senge roten kynatokon mo'ko Jopoto 'wa Tamusi ety awongatopombo wyino, moro iwendameto'konymbbo wyino.

6:16 Mateus 14:22-33, Markus 6:45-52

* **6:19** Moro “Otykon ekari'topo kareta” eneko.

24 Uwa moro po Jesus wairy, uwa enapa mo'karon inemeparykon wairy ene'po mero ty'waine, iwotaru'ka'san morokon kurijara taka. Kafaraum 'wa ito'san Jesus upi.

Moro amano ynen arepa

25 Moro tuna kopose me epyry'po mero ty'waine, ika'san I'wa: “Ameapanen, one wara a'ta ko ijaro 'wa mopyi?”

26 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Ita'ro pore, kapu wyinonokon otykon ene'san poko kapyn o'waine kupijaton, moro awendame'san poko te, moro awaime'san poko enapa.

27 Moro atany'matoto man arepa poko kyto'mikaton. Moro aitoto man roten arepa poko te o'mikatoko. Moro ytan ro o'waine mo'ko kari'na ymuru. Mo'ko wyino ro mo'ko jumynano Tamusi tywokari'se man.”

28 Irombo ika'san I'wa: “O'to ko na'na naitan morokon Tamusi emamingon ka'to'me ty'wa?”

29 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Ero moro Tamusi emamin: moro o'waine mo'ko inemoky'po amyikary.”

30 Ika'san I'wa: “Otypan kapu wyinono oty ko menepotan, na'na 'wa ajamyikato'me ene'po mero? Otypan oty ko mika'tan?”

31 Mo'karon kytangonymbo 'wa moro Tamusi nyry arepa tana'se man moro iponomyn wo'i ta, ero imero'po wara:

Kapu wyinono arepa ke tupa tywaije i'wa mandon.”

³² Irombo Jesus wyka'po i'waine: “Ita'ro pore, Moses 'wa kapyn tupa mandon moro kapu wyinono arepa ke. Mo'ko yjummy te ajupaton moro iro 'nero kapu wyinono arepa ke.

³³ Moro Tamusi wyinono arepa moro kapu wyino kyony'tojan iro, moro nono 'wa amano ynen moro man.”

³⁴ Irombo ika'san I'wa: “Jopoto, moro arepa yko na'na 'wa o'kapyn roten.”

³⁵ Jesus wyka'po i'waine: “Moro amano ynen arepa awu wa. Mo'ko y'wa o'toto aniwo'pa noro ikumyry kynaitan. Mo'ko yjamyikanen aniwo'pa noro tuna sanory kynaitan.

³⁶ “Wykai terapa te o'waine: moro o'waine yjene'po se'me yjamyika'pa mandon.

³⁷ Pa'poro y'wa mo'ko jumynano nyry kynot'an y'wa. Amy paio y'wa o'toto animoma'pa waitake.

³⁸ Kapu wyino tywony'to wa aseke ynisanory ka'se kapyn, mo'ko yjemo'nenymbo nisanory ka'se te.

³⁹ Ero mo'ko yjemo'nenymbo nisanory: mo'ko y'wa inyry anuta'ka'pa ywairy man, awongary te man moro irombo ro kurita.

⁴⁰ Ero irombo mo'ko yjummy nisanory: mo'ko ymunano ene'po wyino amyikanen 'wa i'matypyn amano apyiry man. Y'wa awongary enapa man moro irombo ro kurita.”

⁴¹ Mo'karon Simosu eruwa'san moro ero wara ika'po poko: “Moro kapu wyino ony'to'po arepa awu wa.”

⁴² Ika'san: “Jesus kapyn mo'ko nan, mo'ko Josef ymuru, mo'ko ijummy, isano kysuku'saton inoro? One wara ko iro ke erome nykanon 'Kapu wyino tywony'to wa.'?”

⁴³ Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Ase'wa ajeruwa-ton.

⁴⁴ Amy paio y'wa tywopyry upijan, tytynga'pa mo'ko yjemo'nenymbo jumynano a'ta, moro irombo ro kurita ynawongary man me.

⁴⁵ Mo'karon Tamusi auran uku'ponamonymbo kareтары ta tymero man: Pa'poro Tamusi 'wa tamepa kynaita'ton. Pa'poro mo'ko jumynano 'wa tywepanamary ta omepa'po y'wa kyno'san.

⁴⁶ Amy paio 'wa te Tamusi ene'po anekarity'pa wa. Mo'ko Tamusi wyino opy'po 'wa roten mo'ko jumynano tone man.

⁴⁷ “Ita'ro pore, mo'ko Tamusi amyikanen ekosa i'matypyn amano man.

⁴⁸ Moro amano ynen arepa awu wa.

⁴⁹ Mo'karon atangonymbo 'wa moro Tamusi nyry arepa moro iponymyn wo'i ta tana'se man. Tyromo'se te mandon.

⁵⁰ Mo'ko kapu wyino ony'tototo arepa ena'nen te iromby'pa kynaitan.

⁵¹ Moro kapu wyino ony'to'po nurono arepa awu wa. Amy 'wa ero arepa enapy'poto, nuro kynaitan i'matypyn me. Moro ynyry man arepa, ypunu moro man. Nuro nono yto'me man.”

⁵² Morombo mero mo'karon Simosu wosauranaka'san ase'wa. Ika'san: “One wara ko mo'ko wokyrý moro typunu ytan ky'waine onoto'me?”

⁵³ Irombo Jesus wyka'po i'waine: “Ita'ro pore, mo'ko kari'na ymuru punu anono'pa aja'taine, moro imynuru anenyry'pa aja'taine enapa, amano waty man otaine.

⁵⁴ Mo'ko ypunu ononen, mo'ko ymynuru eny-nen ekosa i'matypyn amano man. Mo'ko ro sawongatake moro irombo ro kurita.

⁵⁵ Moro ypunu, arepa 'nero moro man. Moro ymynuru, woku 'nero moro man.

⁵⁶ Mo'ko ypunu ononen, mo'ko ymynuru eny-nen yta man mo'ja ro. Awu enapa mo'ko ta wa mo'ja ro.

⁵⁷ Mo'ko nurono jumynano 'wa tomo'se wa. Mo'ko upu'po me ro nuro wa. Iwara enapa mo'ko yjononen nuro kynaitan yjupu'po me.

⁵⁸ Moro kapu wyino ony'to'po arepa ero man. Mo'karon atangonymbo nenapy'san arepa wara kapyn man. Tyromo'se irombo mandon. Mo'ko ero arepa ena'nen te nuro kynaitan i'matypyn me roten.”

⁵⁹ Moro wara Jesus wyka'po mo'karon kari'na emepary jako moro Kafaraum po moro iwota'nano'to'kon auto ta.

Jesus wyino kari'na wotu'mary

⁶⁰ Moro wara ikary eta'po mero ty'waine, pyime inemeparykon wyka'san: “Moro auranano apyiry je'tun pe man. Noky ko etary taro nan?”

⁶¹ Moro tauranymbo poko mo'karon tynemeparykon eruwary ukuty'po mero ty'wa, Jesus wyka'po i'waine: “Moro yjauran mije'tumaton?”

⁶² One wara ko iro ke monumengatory, mo'ko kari'na ymuru wonukuru ene'poto o'waine moro uwapo tywaitopombo 'wa?

⁶³ Mo'ko a'kanano nuro kari'na yjan. Moro ja'munano otyumbo ro anyry'pa man. Morokon

o'waine ywykato'konyombo auranano, a'kanano morokon man. Amano morokon man.

⁶⁴ Amykon te Tamusi anamyika'pa mandon ara'naine.” Penaro ro irombo Tamusi anamyika'pa nokypangon wairy, nokypan 'wa enapa takaramary man uku'sakon Jesus.

⁶⁵ Irombo ika'po: “Iro ke ro wykai o'waine: Amy paio y'wa tywopyry upijan, oma anyry'pa ty'wa mo'ko jumynano we'i'poto.”

⁶⁶ Moro poko ro pyime inemeparykon wotu'ma'san iwyino. Imaro noro ito'pa iwe'i'san.

⁶⁷ Irombo mo'karon ainapatoro itu'ponaka okonokon 'wa Jesus wyka'po: “Amyjaron enapa ka'tu ynory 'se mandon?”

⁶⁸ Mo'ko Simon Petrus wyka'po te eju'to'me: “Jopoto, noky 'wa ko na'na nytory? I'matypyn amano ynen auranano ajekosa man.

⁶⁹ Amoro 'ne mo'ko Tamusi wyinono me awairy uku'san na'na. Moro amyikanon ro na'na.”

⁷⁰ Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Ainapatoro itu'ponaka okonokonyombo mero 'kare ajapo'i'paine wainen. Ise'me te o'win amy ara'nanokon ewa'rummy me man.”

⁷¹ Mo'ko Simon Iskariot ymuru Judas poko auranapo moro kynakon. Mo'ko 'wa ro irombo Jesus ekaramary kynakon. Mo'karon ainapatoro itu'ponaka okonokon ra'nano amy mo'ko kynakon.

7

Jesus anamyika'pa ipiryjan wairy

¹ Morombo mero Jesus wytopoty'po Galilea po. Judea 'wa irombo tytory 'se'pa kynakon, tywory 'se mo'karon Simosu jopotorykon wairy ke.

² Tyse waty morokon pataja ewa'mary kynakon mo'karon Simosu 'wa.

³ Irombo mo'karon Jesus piryjan wyka'san I'wa: “Ero wyino omimako. Judea 'wa i'tango. Iwara mo'karon anemeparykon morokon anikapyyry amaminano eneta'ton.

⁴ Amy paio ekapyn ta o'to e'i'pa man, takare tywairy 'se ta'ta. Moropangon otykon kapyry jako o'wa, onepoko pa'poro kari'na 'wa.”

⁵ Mo'karon ipiryjan enapa irombo anamyika'pa kynatokon.

⁶ Jesus wyka'po i'waine: “Moro ywytotopo jururu itunda'pa noro man. Amyjaron te o'kapyn roten awytorykon taro mandon.

⁷ Ero nono ajenonopyrykon upijan. Awu te yjenono'san. Yja'wan me irombo morokon emamin wairy samyikapoja.

⁸ Amyjaron anu'toko moro oty ewa'matopo 'wa. Awu moro 'wa anuku'pa wa, itunda'pa noro moro ywytotopo jururu wairy ke.”

⁹ Moro wara tyka'po mero, Galilea po iwainopo'po.

Morokon pataja ewa'mary

¹⁰ Moro oty ewa'matopo 'wa mo'karon typiryjan wonuku'san mero te, Jesus wonuku'po enapa, tone me kapyn, ekapyn ta te.

¹¹ Moro oty ewa'matopo po mo'karon Simosu kynupijatokon. Kyngatokon: “Oje ko nan?”

12 Ipoko taurane kynatokon mo'karon kari'na apyimykon. Amykonyombo iru'pa kynekari'satokon. Amykonyombo te kyngatokon: “Uwa. Mo'karon kari'na emu'manon.”

13 Amy paio te enari'ma aurana'pa ipoko kynakon. Mo'karon Simosu jopotorykon pona irombo tanarike mo'karon kari'na kynatokon.

14 Ase'ra moro oty ewa'mary a'ta, Jesus wonuku'po moro Tamusi auty 'wa, kari'na emepa.

15 Mo'karon Simosu enuta'san imero. Ika'san: “One wara ko mo'se kareta uku'san, emepa'pa tywe'i'po se'me?”

16 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Moro ynyry omepano ywyino kapyn kyno'san, mo'ko yjemo'nenyombo wyino te.

17 Mo'ko nisanory kapyry 'se amy a'ta, Tamusi wyino moro omepano wopyry, aseke ywykatopo me iwairy pai uku'tan.

18 Mo'ko aseke tywyino oty pa'kanen aseke toty awongary 'se man. Mo'ko tomo'nenyombo ety awongary poko o'mikatoto iporo man. Mo'ko emambo'pa e'i'pa man.

19 “Moses moro omenano kareтары anyry'pa o'waine tywaije nan? Amy paio ara'nanokon te moro omenano anapo'i'pa man. O'tono'me ko ywory poko mo'mikaton?”

20 Mo'karon kari'na apyimy 'wa ejuku'po: “Ewa'rummy otu'po man. Noky ko awory poko no'mikanon?”

21 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “O'win amy amaminano sikapyi. Irombo ajenutatón imero.

22 Iro ke ro wykaje: Moses 'wa o'wanokon me moro e'kotono tyje man. Mo'ko Moses wyino

kapyn te kyn'o'san moro e'kotono, mo'karon atan-gonyombo wyino te. Otare'matopo kurita enapa kari'na mi'kotopojaton.

²³ Amboty'pa moro Moses nimer'o'po omenano waito'me otare'matopo kurita enapa kari'na mi'kotopojaton. O'tono'me ko iro ke ypoko tare'ke mandon, o'win amy kari'na kura'ma'po ke imero y'wa moro otare'matopo kurita?

²⁴ Itu'pono oty poko roten a'wembono au-ranano kysyton. Iporo te moro a'wembono au-ranano ytoko.”

²⁵ Irombo amykon Jerusalem ponokon wyka'san: “Mo'ko iwory poko kyn'o'mikaton inoro kapyn mo'ko nan?”

²⁶ Eneko te. Enari'ma imero kynaurananon. O'to pairo yka'pa mandon i'wa. Mo'karon jopoto 'wa pai 'nare iporo Mesias me iwairy tuku'se na.

²⁷ Ojeno me mo'ko wairy te kysuku'saton. Mo'ko Mesias wopyry jako te amy pairo moro ojeno me iwairy anukuty'pa kynaitan.”

²⁸ Irombo Jesus ko'ta'po moro kari'na emepary jako. Ika'po: “Kuku'saton. Ojeno me ywairy enapa muku'saton. Aseke ywonumengary me opy'pa tywaije wa. Amy iporono 'wa te tomo'se wa. Mo'ko anukuty'pa te amyjaron mandon.

²⁹ Awu suku'sa. Mo'ko wyino irombo tywo'se wa. Mo'ko 'wa enapa tomo'se wa.”

³⁰ Irombo apyiry 'se iwe'i'san. Amy pairo we'i'po te anapo'i'pa. Moro apyitopo jururu irombo itunda'pa noro kynakon.

³¹ Pyime kari'na 'wa te amyika'po. Ika'san: “Mo'ko wokyry nenepo'san kapu wyinonokon otykon ko'po 'kare pyime kapu wyinonokon otykon enepotan mo'ko Mesias, tywopy'poto.”

³² Moro wara Jesus poko mo'karon kari'na auranary eta'po mo'karon Farise 'wa. Irombo mo'karon Tamusi pokonokon jopotorykon 'wa, mo'karon Farise 'wa enapa Tamusi auty erangon emoky'san apyije.

³³ Irombo Jesus wyka'po: “A'si'ko noro ajekosaine wa. Morombo mero wy'take mo'ko yjemo'nenymbo 'wa.

³⁴ Kupita'ton. Yjepory'pa te maita'ton. Moro ywytotopo 'wa awopyrykon mupita'ton.”

³⁵ Irombo mo'karon Simosu wyka'san ase'wa: “Oja ko ny'tan, epory upito'me ky'waine? Mo'karon Griek waito'kon 'wa ka'tu ny'tan mo'karon moro ponokon Simosu emepa?”

³⁶ O'to tauro'po ko moro ikatopo nan, moro ‘Kupita'ton. Yjepory'pa te maita'ton. Moro ywytotopo 'wa awopyrykon mupita'ton.’?”

³⁷ Moro irombo ro iro 'nero oty ewa'matopo kurita Jesus ko'ta'po pyre. Ika'po: “Tuna sanory 'wa amy wory jako, y'wa no'nen tuna enyje.

³⁸ Mo'ko yjamyikanen turu'po wyino amano ynamon tuna kynapeinatan, moro Tamusi kare-tary wykary wara ro.”

³⁹ Mo'ko a'kanano poko ika'po moro kynakon. Mo'ko apyiry man ro kynakon mo'karon amyikanamonymbo 'wa. Opy'pa na'nen mo'ko

a'kanano kynakon. Awonga'pa na'nen irombo Jesus kynakon.

Jesus poko kari'na wonumengary

⁴⁰ Amykonymbo moro wara ikary etanamonymbo wyka'san: “Iporo ro mo'ko Tamusi auran uku'ponen mo'ko man.”

⁴¹ Amykonymbo wyka'san rapa: “Mo'ko Mesias mo'ko man.” Amykonymbo wyka'san rapa: “Galilea wyino 'kare mo'ko Mesias no'san.

⁴² Yka'pa 'kare moro Tamusi kareтары nan: ‘David parymbo mo'ko Mesias kynaitan. Moro David waitopombo Betlehem wyino kynotan.’ ”

⁴³ O'win e'i'pa moro aurangan kynakon ipoko.

⁴⁴ Amykonymbo apyiry 'se kynatokon. Amy paio we'i'po te anapo'i'pa.

⁴⁵ Mo'karon Tamusi auty erangon werama'san mero, mo'karon Tamusi pokonokon jopotorykon woturupo'san, mo'karon Farise woturupo'san enapa i'waine: “O'tono'me ko anenepy'pa maiton?”

⁴⁶ Mo'karon Tamusi auty erangon wyka'san eju'to'ko'me: “Mo'ko auranary wara amy paio kari'na auran'pa tywaije man.”

⁴⁷ Mo'karon Farise wyka'san eju'to'ko'me: “Amyjaron enapa ka'tu ajemu'maton?”

⁴⁸ Amy Simosu jopotory 'wa 'kare, amy Farise 'wa enapa 'kare tamyika nan.

⁴⁹ Mo'karon omenano mero'po anukuty'non kari'na apyimy te tywotany'ma man.”

⁵⁰ Irombo mo'ko Nikodemus, mo'ko uwapo Jesus ene opy'po Farise wyka'po mo'karon ta'sakarykon 'wa:

⁵¹ “Moro omenano mero'po 'kare a'wembono auranano yjan kari'na poko, moro auran etary uwaporo, moro o'to 'ne iwei'po ukutyry uwaporo.”

⁵² Ika'san eju'to'me: “Amoro enapa ka'tu Galilea pono me man? Moro Tamusi kareтары tyre imengako. Galilea wyino Tamusi auran uku'ponen opy'pa man.”

⁵³ Irombo mero pa'poro rapa ito'san tautykon 'wa.*

8

¹ Jesus wyto'po te moro oleif paty wypy 'wa.

Mo'ko taporitonone aino any'manen worryi

² Irombo kokoro moro Tamusi auty 'wa rapa Jesus wopy'po. Pa'poro mo'karon kari'na kyno'satokon I'wa. Tywotandy'mo'po mero kynemepatokon.

³ Mo'karon Tamusi kareтары uku'namon 'wa te, mo'karon Farise 'wa enapa amy worryi aro'po I'wa. I'wa taporitonone aino any'marymbo tapyije i'waine kynakon. Mo'ko worryi yry'po ro i'waine owarira'na.

⁴ Irombo ika'san Jesus 'wa: “Ameapanen, mo'se worryi 'wa taporitonone aino any'marymbo apo'i na'na.

7:50 Johanes 3:1-2 * **7:53** Amykon moro Johanes 7:53-8:11 animero'pa tywaije mandon.

⁵ Mo'kopangon worryijan tu'ponaka topu papyry man ekari'san ky'waine mo'ko Moses moro omenano mero'po ta. Amoro te, o'to ko mykanon moro poko?"

⁶ U'kuto'me moro wara ika'san, amy emendoto'man epoto'me ty'waine.

Tawejaku'po Jesus we'i'po. Sakau ta oty merory a'mo'po i'wa tainary ke.

⁷ Tywoturuporykon poko aikepy'pa iwe'i'san mero, awomy'po. Ika'po i'waine: "Mo'ko ija'wanypyn na'nen topu pa'nen itu'ponaka."

⁸ Tawejaku'po rapa iwe'i'po. Sakau ta oty merory a'mo'po rapa i'wa.

⁹ Moro auran eta'po mero ty'waine, o'win o'win pai ito'san. Mo'karon uwapoto'san na'nen wyto'san. Jesus no'po ko'wu i'waine mo'ko owarira'nanombo worryi maro roten.

¹⁰ Irombo Jesus awomy'po. Ika'po mo'ko worryi 'wa: "Worryi, oje ko nandon? Amy paio a'wembono auranano anyry'pa ne'i apoko?"

¹¹ Mo'ko worryi wyka'po: "Uwa, Jopoto." Irombo Jesus wyka'po: "Awu enapa a'wembono auranano anyry'pa wa apoko. I'tango. Erombo poro yja'wan me noro kyte'i."

Jesus wairy nono aweiry me

¹² Jesus wyka'po rapa mo'karon kari'na 'wa: "Moro nono aweiry awu wa. Mo'ko ywena'po ta ytototo itopoty'pa noro kynaitan ewa'rummy ta. Amano aweiry te ekosa kynaitan."

13 Mo'karon Farise wyka'san te I'wa: “Aseke apoko oty mamyikapoja. Moro anamyikapory oty iporo waty man.”

14 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Aseke ypoko oty amyikapory se'me, moro ynamyikapory oty iporo man. Ojembo ywopy'po, oja ywytory enapa suku'sa. Amyjaron te ojembo ywopy'po, oja ywytory enapa anukuty'pa mandon.

15 Amyjaron kari'na emery me a'wembono auranano myjaton. Awu te amy paio poko a'wembono auranano anyry'pa wa.

16 A'wembono auranano yry jako ro rypo, moro ynyry a'wembono auranano iporo man. O'win upu'po irombo e'i'pa wa. Mo'ko yjemo'nenymbo jumynano te ymaro man.

17 Moro o'wanokon omenano kareтары ta enapa tymero man oko kari'na namyikapory oty wairy iporo.

18 Awu aseke ypoko oty samyikapoja. Mo'ko yjemo'nenymbo jumynano enapa te ypoko oty amyikapojan.”

19 Irombo mero ika'san I'wa: “Oje ko mo'ko ajumy nan?” Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Yjukuty'pa mandon. Mo'ko yjumy anukuty'pa enapa mandon. Yjukutyry jako rypo, mo'ko yjumy enapa muku'tory.”

20 Moro wara aurana'po, moro pyrata ytopo po moro Tamusi auty ta kari'na emepary jako ty'wa. Anapo'i'pa te amy paio we'i'po. Apyitopo jururu irombo itunda'pa na'nen kynakon.

Jesus worupary mo'karon Simosu maro

²¹ Jesus wyka'po rapa i'waine: “Wy'take. Kupita'ton. Oja'wanykon ta te aromo'ta'ton. Ywytotopo 'wa awopyrykon mupijaton amyjaron.”

²² Mo'karon Simosu wyka'san: “Aseke ka'tu no'wotan? Kynganon irombo: ‘Ywytotopo 'wa awopyrykon mupijaton amyjaron.’ ”

²³ Jesus wyka'po i'waine: “Amyjaron po'po wyino mandon. Awu kawo wyino wa. Amyjaron ero nono wyino mandon. Awu ero nono wyino kapyn wa.

²⁴ Wykai o'waine: Oja'wanykon ta aromo'ta'ton. Inoro me ro ywairy anamyika'pa aja'taine irombo, oja'wanykon ta aromo'ta'ton.”

²⁵ Ika'san Jesus 'wa: “Noky ko amoro man?” Ika'po i'waine: “Mo'ko penaro terapa ynekar-ity'po.

²⁶ Pyime o'to apokoine ywykary taro wa. Pyime otykon poko apokoine a'wembono auranano yry taro wa. Mo'ko yjemo'nenymbo te iporo man. Moro iwyino yneta'po sekari'sa kari'na 'wa.”

²⁷ Mo'ko jumynano poko ty'waine auranary anakuty'pa iwe'i'san.

²⁸ Jesus wyka'po i'waine: “Mo'ko kari'na ymuru awonga'po mero o'waine, muku'ta'ton inoro me ywairy, amy paio oty anikapy'pa aseke ywairy, mo'ko jumynano 'wa yjemepa'po wara te yjauranary.

²⁹ “Mo'ko yjemo'nenymbo ymaro man. O'win upu'po yno'pa man. Morokon apokupangon otykon irombo sika'sa mo'ja ro.”

Moro iporono oty

³⁰ Pyime moro wara ikary etanamonymbo 'wa amyika'po.

³¹ Mo'karon tamyikary a'monamonymbo Simosu 'wa ika'po: “Mo'ja ro moro yjauran apyiry jako o'waine, iporo ro ynemeparykon me mandon.

³² Moro iporono muku'ta'ton. Moro iporono ro ajyta'ton aporemy'ma.”

³³ Ika'san eju'to'me: “Abraham pajanyombo na'na man. Tywe'i'po poro taporemyne e'i'pa tywaije man na'na. One wara ko iro ke mykanon 'Aporemy'ma maita'ton.'?”

³⁴ Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Ita'ro pore, pa'poro yja'wan me aitoto yja'wan me aino na-poremyndo'po me man.

³⁵ Mo'ko aporemyndo'po mo'ja ro auto ta e'i'pa kynaitan. Mo'ko ymunano te mo'ja ro moro po kynaitan.

³⁶ Mo'ko ymunano 'wa aporemy'ma ajyry'sando, iporo ro aporemy'ma maita'ton.

³⁷ Abraham pajanyombo me awairykon suku'sa. Ise'me ywory poko te mo'mikaton, yjauranyombo apyiry 'se'pa awairykon ke.

³⁸ Mo'ko yjummy ekosa ynene'san otykon sekari'sa. Amyjaron enapa mo'ko ajummykon ekosa aneta'san otykon mika'saton.”

³⁹ Ika'san eju'to'me: “Mo'ko Abraham na'na epy me man.” Jesus wyka'po i'waine: “Abraham pajanyombo me ro aja'taine rypo, iwara enapa maitory.

⁴⁰ Ywory poko te mo'mikaton, Tamusi wyino yneta'po iporono oty ekarityry se'me y'wa

o'waine. Moro wara e'i'pa mo'ko Abraham tywaije man.

⁴¹ Mo'ko ajepykony wara te mandon.”

Irombo ika'san I'wa: “Wo'kapyimo kapyn na'na man. Tamusi roten na'na jummy man.”

⁴² Jesus wyka'po i'waine: “Ajummykon me ro Tamusi a'ta rypo, kypynatory. Tamusi wyino irombo tywo'se wa, ero po ywaito'me. Aseke opy'pa tywaije wa. Mo'ko 'wa te tomo'se wa.

⁴³ O'tono'me ko yjauran anukuty'pa mandon? Yjauran etary upiry ke o'waine.

⁴⁴ Mo'ko ewa'rummy tamuru ajummykon me man. Mo'ko ajummykon nisanory kapyry 'se ro mandon. Penaro ro kari'na wonen me mo'ko tywaije man. Iporono oty wyino kapyn man. Iwyino kapyn enapa iporono oty man. Tonapitary jako, typo ro kynaurananon. Tonapiren noky irombo mo'ko man. Onapi jummy mo'ko man.

⁴⁵ Awu te iporono oty sekari'sa. Iro ke ro yjamyika'pa mandon.

⁴⁶ Noky ko ara'naine yju'ta amy yja'wan oty wairy ekarityry taro nan? Iporono oty ekarityry jako y'wa, o'tono'me ko yjamyika'pa mandon?

⁴⁷ Mo'ko Tamusi y'me Tamusi auran etanon. Amyjaron ko'wu etary 'se'pa mandon, Tamusi y'makon me kapyn awairykon ke.”

Jesus wairy Abraham uwapatory me

⁴⁸ Mo'karon Simosu wyka'san eju'to'me: “Iporo waty Samaria pono me, takyre enapa ajekari'san na'na?”

49 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Takyre e'i'pa wa. Mo'ko yjummy ety te sawongaje. Amyjaron te yjety anawonga'pa mandon.

50 Awu te aseke yjety awongary poko o'mika'pa wa. Mondo terapa man mo'ko moro poko o'mikatoto. A'wembono auranano ytan enapa.

51 Ita'ro pore, mo'ko yjauran kura'manen romo'no anene'pa roten kynaitan.”

52 Irombo mero mo'karon Simosu wyka'san I'wa: “Erome te takyre ajukutyi na'na. Mo'ko Abraham tyromo'se man, mo'karon Tamusi auran uku'ponamon enapa. Ise'me amoro mykaje ‘Mo'ko yjauran kura'manen anepory'pa roten romo'no kynaitan.’

53 Mo'ko na'na epy Abraham uwapotory me ka'tu man? Tyromo'se man. Mo'karon Tamusi auran uku'ponamonymbo enapa tyromo'se mandon. Noky me ko mokano'san?”

54 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Aseke yjety awongary jako y'wa, amy oty kapyn moro man. Mo'ko yjummy te yjety awonganen me man. Mo'ko ro mekari'saton atamusirykon me.

55 Anukuty'pa te mandon. Awu te suku'sa. Anukuty'pa ywairy ekarityry jako rypo y'wa, awaraine tonapire wairy. Suku'sa te. Moro auran sikura'maje.

56 Mo'ko ajepykron Abraham 'wa tawa'pore moro ywo'topo kurita tymomo'se man. Irombo ene'po mero tawa'pota man.”

57 Mo'karon Simosu wyka'san I'wa: “Okokari'na itu'ponaka ainapatoro siriko e'i'pa na'nen mana. Irombo Abraham tone o'wa nan?”

⁵⁸ Jesus wyka'po i'waine: “Ita'ro pore, mo'ko Abraham uwapotory me wa.”

⁵⁹ Irombo mero topu anумы'san i'waine, itu'ponaka emato'ko'me. Iwotunemy'po te. Moro Tamusi auty wyino ito'po.

9

Amy enupyn kura'mary

¹ Tytory ta Jesus 'wa amy enu'pa oma'po wokyry ene'po.

² Irombo mo'karon inemeparykon woturupo'san i'wa. Ika'san: “Amepanen, o'tono'me ko mo'ko wokyry enu'pa tywoma nan? Aseke tyja'wany poko? Mo'ko tyjummy, tysano yja'wany poko te ka'tu?”

³ Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Aseke tyja'wany poko kapyn, mo'ko tyjummy, tysano yja'wany poko kapyn enapa enu'pa tywoma man. Kari'na 'wa ty-poko Tamusi emamin eneto'me te enu'pa tywoma man.

⁴ Mo'ko yjemo'nenymbo emamin kapyry ky'waine man, kurita a'ta ro'kon. Aire kyniko'mandan. Irombo amy pairo tamaminary upitan.

⁵ Ero nono tu'po yja'ta ro'kon, ero nono aweiry me wa.”

⁶ Moro wara tyka'po mero, sakau tu'ponaka eta'ta'po. Moro tatakurumbo maro sakau y'kaima'po i'wa akuru me. Moro akuru ke ro mo'ko enupyn enuru kyrykyryma'po i'wa.

⁷ Irombo mero ika'po i'wa: “Eku'mi'tango moro ekupitopo Siloam taka.” Moro Siloam

tauro'po man 'Emoky'po'. Mo'ko enupyn wyto'po eku'mi'se. Irombo tanure terapa iwerama'po.

⁸ Mo'karon emamyry a'sakarykon, mo'karon epataimatoto me enenamonymbo enapa wyka'san: "Mo'ko tandy'po epataimatotombo wokyry kapyn mo'ko nan?"

⁹ Amykonymbo wyka'san: "A'a, inoro ro mo'ko man." Amykonymbo wyka'san te: "Uwa, inoro kapyn mo'ko man. Eneke te man." Aseke te mo'ko wokyry wyka'po: "Inoro ro awu wa."

¹⁰ Irombo ika'san i'wa: "One wara ko ajenutai?"

¹¹ Ika'po eju'to'ko'me: "Amy Jesus tatynen wokyry sakau y'kaimai tatakurumbo maro akuru me. Moro akuru ke ro yjenuru kyrykyrymai. Irombo mero nykai y'wa: 'Moro Siloam tunary taka eku'mi'tango.' Irombo wyton. Yweku'mity'ma'po mero, yjenutai."

¹² Ika'san i'wa: "Oje ko mo'ko wokyry nan?" Ika'po: "Anukuty'pa wa."

¹³ Irombo mero mo'ko enupynymbo aro'po i'waine mo'karon Farise 'wa.

¹⁴ Otare'matopo kurita irombo Jesus 'wa akuru tyka'se kynakon. Mo'ko enupynymbo tanutano'po enapa i'wa kynakon.

¹⁵ Mo'karon Farise woturupo'san enapa moro one wara enuta'po poko. Irombo ika'po i'waine: "Akuru ke yjenuru kyrykyrymai. Irombo yweku'mity'po mero yjenutai."

¹⁶ Amykon Farise wyka'san i'wa: "Mo'ko moro wara e'i'po wokyry Tamusi wyino opy'pa man. Moro otare'matopo kurita anu'ku'pa irombo man." Amykon rapa wyka'san te: "One wara ko amy yja'wan kari'na moropangon kapu

wyionokon otykon kapyry taro nan?” O'win e'i'pa moro iwonumengarykon we'i'po.

¹⁷ Irombo ika'san mo'ko enupynymbo 'wa rapa: “O'to ko amoro mykanon mo'ko ajenutano'ponenymbo poko?” Ika'po: “Amy Tamusi auran uku'ponen mo'ko man.”

¹⁸ Mo'karon Simosu moro enu'pa iwe'i'po, moro enuta'po enapa amyikary 'se'pa kynatokon. Iro ke ro mo'ko ijumy, isano ko'mapo'san i'waine.

¹⁹ Iwoturupo'san i'waine: “Mo'ko enu'pa tywoma anekarityrykon o'makon mo'se nan? One wara ko iro ke erome oty enejan?”

²⁰ Mo'ko ijumy, isano 'wa ejuku'san. Ika'san: “Ty'me me mo'se uku'san na'na. Enu'pa tywoma man.

²¹ One wara enuta'po, noky 'wa enutano'po'po pai anukuty'pa na'na man. Aturupotoko aseke i'wa. Uwapotombo me terapa man. Aseke tyoko ajerupata'ton.”

²² Moro wara mo'ko ijumy, isano wyka'san, mo'karon Simosu jopotorykon pona tanarike tywairykon ke. Mo'karon 'wa ro taurangon topopo terapa kynakon, moro tywota'nano'to'kon auto taka opy'pa noro mo'ko Mesias me Jesus ekari'nen waito'me.

²³ Iro ke ro mo'ko ijumy, isano wyka'san: “Uwapotombo me terapa man. Aseke i'wa aturupotoko.”

²⁴ Irombo mero ijokonory me mo'ko enupynymbo wokyry ko'mapo'po i'waine. Ika'san i'wa: “Tamusi ety awongako. Tyja'wange mo'ko wokyry uku'san na'na.”

25 Ika'po eju'to'ko'me: “Tyja'wange iwairy anukuty'pa wa. O'win oty te suku'sa. Enu'pa wakon. Erome te oty seneja.”

26 Ika'san i'wa: “O'to ko iro ke ajyryi? One wara ko ajenutano'poi?”

27 Ika'po eju'to'ko'me: “Sekarityi terapa o'waine. Epanama'pa te maiton. Oty etary 'se ko rapa mandon? Amyjaron enapa ka'tu inemeparykon me awairykon 'se mandon?”

28 Irombo mero eju'po i'waine. Ika'san i'wa: “Amoro mo'ko nemepary me mana. Na'na te Moses nemeparykon me man.

29 Moses 'wa Tamusi aurana'po uku'san na'na. Mo'ko wopy'po anukuty'pa te na'na man ojembo.”

30 Mo'ko wokyry wyka'po eju'to'ko'me: “Na! Anumengapoto moro oty man. Yjenutano'po'po se'me amyjaron moro ojembo iwopy'po anukuty'pa mandon.

31 Tyja'wangamon kari'na 'wa epanama'pa Tamusi wairy kysuku'saton. Mo'ko tynendonon 'wa te, mo'ko tynisanory ka'nen 'wa te kynepanamanon.

32 Erombo ponaro amy 'wa amy enu'pa oma'po enutano'po'po ota'pa man.

33 Tamusi wyino opy'pa tywe'i'pomboto, amy paio oty kapyry upiry.”

34 Ika'san eju'to'me: “Oja'wanykon ta tywoma mana. Ise'me na'na emepary 'se man?” Irombo imoma'po i'waine kurandonaka.

35 Moro i'waine imoma'po eta'po Jesus 'wa. Irombo epyry'po mero ika'po i'wa: “Mo'ko kari'na ymuru mamyikanon amoro?”

³⁶ Mo'ko wokyry wyka'po eju'to'me: “Inoro me noky wairy ekari'ko, Jopoto, samyika'se me.”

³⁷ Jesus wyka'po eju'to'me: “Tone terapa o'wa man. Mo'ko ajerupanen mo'ko man.”

³⁸ Irombo ika'po: “Samyikaje, Jopoto.” Irombo ipo'ponaka iwokunama'po.

³⁹ Irombo mero Jesus wyka'po: “Ero nono poko a'wembono auranano yje tywo'se wa. Mo'karon enu'non kynenutata'ton. Mo'karon tanuramon enu'pa kynaita'ton.”

⁴⁰ Moro eta'po mero ty'waine, mo'karon ekosa aitonon Farise wyka'san I'wa: “Na'na enapa ka'tu enu'pa nan?”

⁴¹ Jesus wyka'po i'waine: “Enu'pa awe'i'sanyboto, ija'wany'pa maitory. Tanure te mokari'saton. Iro ke ro oja'wanykon kynaijan roten.”

10

Mo'ko iru'pyn kapara enenen

¹ “Ita'ro pore, mo'ko kapara waitopo penary ta o'mypyn, mo'ko amy terapa oje itaka anu'toto, amy manaman mo'ko man.

² Mo'ko pena ta o'mytoto te mo'karon kapara enenen me man.

³ Mo'ko 'wa ro mo'ko pena eran moro pena etapurumakanon. Mo'ko tanenamon auran 'wa mo'karon kapara kynepanamaton. Mo'karon tokykon ko'manon etykon ta. Kurandonaka ky-narojaton.

⁴ Pa'poro mo'karon tokykon pa'ka'san mero ty'wa, uwapoine kyny'san. Mo'karon kapara

iwena'po ta kyny'saton, auran ukutyry ke ty'waine.

⁵ Amy tynukuty'torykon wena'po ta ito'pa ky-naita'ton. Kynetuwarikata'ton te iwyino, auran anukuty'pa tywairykon ke.”

⁶ Moro onumengatopo auranano ekarityry jako Jesus 'wa ty'waine, o'to ikary anukuty'pa iwe'i'san.

⁷ Jesus wyka'po rapa: “Ita'ro pore, mo'karon kapara waitopo penary awu wa.

⁸ Pa'poro mo'karon yjuwapo tywo'se mandon inaron, manamangon mo'karon mandon. Moro aurangon 'wa epanama'pa te mo'karon kapara tywaije mandon.

⁹ Moro pena awu wa. Mo'ko yta o'mytoto tunenje kynaitan. Kyno'mytan. Kynepa'katan. Tarepary paty epotan.

¹⁰ Mo'ko manaman imona'toine, iwoine, uta'kaine roten kyno'san. Awu te tywo'se wa amano epoto'me i'waine i'maty'pa roten.

¹¹ “Mo'ko iru'pyn kapara enenen awu wa. Mo'ko iru'pyn kapara enenen moro tamamyrymbo nondary taro man tokykon upu'po me.

¹² Mo'ko tapema me kapara enenen, amy kapara enenen 'nero kapyn mo'ko man. Ekykon kapyn mo'karon kapara man. Amy tokonen pero wopyry ene'po mero ty'wa, mo'karon kapara nojan. Kynetuwarikanon. Mo'ko tokonen pero te mo'karon kapara apyijan. Kynaripa'pojaton.

¹³ Tapema me roten tamaminary ke irombo mo'karon kapara poko esyka'pa man mo'ko wokyry.

14 “Iru'pyn kapara enenen awu wa. Yjekyllon suku'sa. Yjekyllon yjuku'saton.

15 Mo'ko jumynano 'wa yjukutyry wara awu enapa mo'ko jumynano suku'sa. Yjemamyrymbo sinondaje mo'karon kapara upu'po me.

16 Amykon terapa kapara enapa yjekyllon me mandon. Ero kapara waitopo tanokon kapyn mo'karon mandon. Mo'karon arory enapa y'wa man. Yjauran 'wa kynepanamata'ton. O'win kapara apyimy me kynaita'ton. O'win amy enenamon me kynaitan.

17 “Mo'ko jumynano ypyonanon, moro yjemamyrymbo nondary ke y'wa. Sapyitake rapa te.

18 Amy paio anipina'pa man ywyino. Aseke te sinondaje. Inondary yjaina man. Apyiry rapa yjaina man. Moro wara mo'ko yjumy wyka'po man y'wa.”

19 Moro auran poko mo'karon Simosu wonumengary we'i'po rapa o'win e'i'pa.

20 Pyime amykon wyka'san: “Takyre man. To'mere'se man. O'tono'me ko i'wa mepanamaton?”

21 Amykon wyka'san rapa te: “Amy takyren moro wara aurana'pa man. Amy akywano 'kare amy enupyn enutano'pory taro nan.”

22 Irombo Tamusi 'wano me rapa moro auty yry ewa'mary kynakon Jerusalem po. Poto 'su i'sano kynakon.

23 Ijako Jesus moro Salomo ety tano Tamusi auty pery upi'no kyny'sakon.

24 Irombo u'memy'po mo'karon Simosu 'wa. Ika'san I'wa: “Akore'pe noro na'na wyino oty munendan? Mo'ko Mesias me aja'ta, na'na wyino kysunemyi.”

25 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Wykai terapa o'waine. Yjamyika'pa te mandon. Morokon yjummy ety ta ynikapyry amaminano ypoko oty amyikapojan.

26 Amyjaron te yjamyika'pa mandon, yjekyllon me kapyn awairykon ke.

27 Mo'karon yjekyllon yjauran 'wa kynepanamaton. Awu suku'saton. Ywena'po ta kyny'saton.

28 I'matypyn amano syja i'waine. Utapy'pa roten kynaita'ton. Amy paio anipina'paine yjainary wyino kynaitan.

29 Moro y'wa mo'ko yjummy nyry'po pa'poro oty ko'po poto me man. Amy paio kari'na oty pinary upijan mo'ko yjummy ainary wyino.

30 Awu mo'ko jumynano maro o'win wa.”

31 Irombo mero topu anummy'san rapa mo'karon Simosu 'wa itu'ponaka ipa'to'ko'me.

32 Jesus wyka'po te i'waine: “Pyime mo'ko jumynano wyinonokon kurangon amaminano senepoi o'waine. Otypan poko ko topu papyry 'se mandon?”

33 Mo'karon Simosu wyka'san eju'to'me: “Amy iru'pyn amaminano poko kapyn na'na topu papyry 'se man otu'ponaka, Tamusi ety jamikary poko te o'wa. Kari'na me awairy se'me irombo Tamusi me matyja.”

34 Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Moro anamyikarykon omenano kareтары ta ero

imero'pa nan: 'Awu wykai 'Tamusi me mandon'?

³⁵ Moro omenano kareтары tambotyry taro waty man. Moro te mo'karon Tamusi auran nepory'san ejatojan Tamusi me.

³⁶ One wara ko iro ke awu, mo'ko tywyinono me mo'ko jumynano nyry'po, mo'ko ero nono tu'ponaka inemoky'po, Tamusi ety jamikanen me kakari'saton, ywyka'po poko: 'Tamusi ymuru awu wa'?

³⁷ Morokon yjummy emamingon anikapy'pa yja'ta, yjamyikary kapyn o'waine man.

³⁸ Morokon amaminano kapyry se'me te y'wa yjamyika'pa aja'taine, morokon amaminano 'ne amyikatoko. Irombo mero muku'ta'ton moro yta mo'ko jumynano wairy, mo'ko jumynano ta awu ywairy enapa.”

³⁹ Irombo apyiry poko rapa iwe'ku'san. Iwe-tuwarika'po te iwyinoine.

⁴⁰ Ito'po rapa moro Jordan koposenaka, moro koromo Johanes 'wa kari'na etykatopombo 'wa. Moro po ro iwe'i'po.

⁴¹ Pyime kari'na wopy'san I'wa. Ika'san: “Amy pairo kapu wyinono oty anenepo'pa ro rypo Johanes kynainen. Pa'poro mo'se wokyry poko inekarityry otykon te iporo tywaije man.”

⁴² Pyime kari'na 'wa moro po amyika'po.

11

Iromby'san wyino Lasarus awomyry

¹ Amy Betania pono wokyry Lasarus je'tun pe kynakon. Moro Betania ro mo'karon aseptyjan Maria, Marta emando'kon me kynakon.

² Mo'ko Maria 'wa ro moro mere tatynen karapa ke mo'ko Jopoto kyrykyryma'po wyino moro ipupuru ty'koka kynakon moro tunsety ke. Mo'ko piry ro, Lasarus, je'tun pe kynakon.

³ Mo'karon aseptyjan 'wa ro ero oka aropo'po mo'ko Jesus 'wa: “Jopoto, mo'ko anipynary aja'sakary je'tun pe man.”

⁴ Moro eta'po mero ty'wa, Jesus wyka'po: “Iromo'to'me kapyn moro je'tunano man, Tamusi ety awongato'me te, mo'ko Tamusi ymuru ety awongato'me enapa.”

⁵ Jesus 'wa 'kuru mo'ko Marta, mo'ko ipity, mo'ko Lasarus enapa typyne kynatokon.

⁶ Moro je'tun pe Lasarus wairy ekary eta'po mero ty'wa, oko kurita noro Jesus we'i'po moro ipo tywaitopo po.

⁷ Irombo mero ika'po mo'karon tynemeparykon 'wa: “Judea 'wa rapa ka'makon.”

⁸ Mo'karon inemeparykon wyka'san I'wa: “Ameapanen, topu ke awory 'se mo'karon Simosu wairy se'me, moro 'wa rapa awytory 'se man?”

⁹ Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Ainapatoro itu'ponaka oko juru kapyn taweije nan o'win kurita? Kurita amy wytopotyry jako, oty pona o'wo'pa man, ero nono aweiry enery ke ty'wa.

¹⁰ Koko amy wytopotyry jako te, oty pona kynwojan, awei'pa tywairy ke.”

11 Moro wara ika'po. Irombo mero ika'po noro i'waine: “Mo'ko ka'sakarykon Lasarus tywo'ny'se man. Awu te embaka wy'sa.”

12 Mo'karon inemeparykon wyka'san I'wa: “Jopoto, tywo'ny'se ta'ta, iru'pa rapa kynaitan.”

13 Iromby'po 'wa Jesus wyka'po moro kynakon. Mo'karon inemeparykon te moro Lasarus wo'nyky'po ekano'satokon tywotare'mato'me.

14 Irombo mero oty we'i'po wara ro Jesus 'wa oty ekarity'po i'waine. Ika'po: “Lasarus tyromo'se man.

15 Uwa ekosa ywe'i'po poko tawa'pore wa ajupu'san me. Iwara ro Tamusi amyikary taro 'ne ka'tu rapa maita'ton. Ka'makon te i'wa.”

16 Mo'ko Tomas, mo'ko Didymus* me kynejataton inoro wyka'po mo'karon ta'sakarykon Jesus nemeparykon 'wa: “Imaro ka'makon, imaro ro kyromo'to'se me.”

17 Tytunda'po mero, okupa'en kurita terapa mo'ko Lasarus unemy'po wairy ukuty'po Jesus 'wa.

18 Moro Betania tyse waty Jerusalem wyino kynakon, atone'pu stadion* itysenory wairy taro.

19 Pyime Simosu Marta 'wa, Maria 'wa enapa tywo'se kynatokon, ituru'san andy'moto'me mo'ko ipiryjan pa'po po.

20 Mo'ko Jesus wopyry eta'po mero ty'wa, mo'ko Marta wyto'po epoje. Maria we'i'po te auto po.

21 Irombo Marta wyka'po Jesus 'wa: “Jopoto, ero po awe'i'poto, ypiry iromby'pa nairy.

---

* **11:16** Moro Didymus tauro'po man: Munusi.   * **11:18** Moro “Otykon ekari'topo kareta” eneko.

22 Ise'me Tamusi 'wa pa'poro awoturupotopo yry man suku'sa.”

23 Jesus wyka'po i'wa: “Kynawondan mo'ko apiry.”

24 Marta wyka'po I'wa: “Moro irombo ro kurita awono jako 'kuru awomyry man suku'sa.”

25 Jesus wyka'po i'wa: “Awu moro awono undy me, moro amano undy me enapa wa. Mo'ko yjamyikanen nuro kynaitan, tyromby'poto ro rypo.

26 Pa'poro mo'ko nurono yjamyikanen iromby'pa roten kynaitan. Moro mamyikanon?”

27 Mo'ko worryi wyka'po I'wa: “A'a, Jopoto. Mo'ko Mesias me, mo'ko Tamusi ymuru me, mo'ko ero nono tu'ponaka o'toto manombo me awairy samykaje.”

28 Moro wara tyka'po mero, mo'ko Marta wyto'po. Mo'ko typity Maria ko'ma'po i'wa. Ekapyn ta ika'po i'wa: “Mo'ko amepanen nopyi. Ako'manon.”

29 Moro eta'po mero ty'wa, tarawone awomy'po I'wa tytoto'me.

30 Jesus moro aitopo taka noro o'my'pa kynakon. Moro Marta 'wa topotopombo po noro te Jesus kynakon.

31 Tarawone Maria awomy'po tytoto'me. Moro ene'po ro mo'karon auty 'wa iwonumengary andy'mo opy'san Simosu 'wa. Irombo iwekena'po i'waine. Moro atunendopo 'wa itory ekano'satokon atamo.

32 Maria tunda'po moro ipo Jesus waitopo 'wa. Ene'po mero ty'wa, ipupuru po iwoma'po. Ika'po

I'wa: “Jopoto, ero po awe'i'poto, ypiry iromby'pa nairy.”

³³ Maria wotamory, mo'karon imaro opy'san Simosu wotamory enapa ene'po mero ty'wa, Jesus worekama'po. Kata'mato iwe'i'po.

³⁴ Ika'po: “Oje ko myton?” Ika'san I'wa: “Jopoto, eneko, se.”

³⁵ Jesus wotamo'po.

³⁶ Irombo mo'karon Simosu wyka'san: “Eneko. Poto me typyna tywaije i'wa man.”

³⁷ Amykon wyka'san te: “Mo'ko enupynymbo tanutano'po i'wa man. Mo'ko Lasarus rombyry a'kotory taro te e'i'pa tywaije nan?”

³⁸ Jesus worekama'po rapa. Moro atunendopo 'wa ito'po. Topu atory moro atunendopo me kynakon. Ipenary aputy me topu tyje kynakon.

³⁹ Jesus wyka'po: “Moro ipenary aputy topu emimatoko.” Irombo mo'ko iromby'po enautymbo Marta wyka'po I'wa: “Jopoto, tykore terapa man mo'ko akepy. Okupa'en kurita terapa moro iromby'po man.”

⁴⁰ Jesus wyka'po i'wa: “ ‘Tamusi amyikary jako o'wa, poto me Tamusi wairy menetake' yka'pa we'i o'wa?’”

⁴¹ Moro ipenary aputy topu emima'po i'waine. Irombo kawonaka Jesus wo'poty'po. Ika'po: “Papa, ajety sawongaje moro y'wa awepanama'po poko.

⁴² Penaro terapa moro y'wa awepanamary suku'sa. Mo'karon o'po'tonon kari'na upu'san me te moro wara wykaje. Iwara ro moro o'wa yjemoky'po amyikata'ton.”

⁴³ Moro wara tyka'po wyino, iko'ta'po imero: “Lasarus, epa'kako.”

⁴⁴ Irombo mo'ko iromby'po wepa'ka'po. Ainary, ipupuru tyjasimembo'se kynakon kamisa ke. Tu'mytyne enapa kynakon. Irombo Jesus wyka'po mo'karon kari'na 'wa: “Ikarangatoko, nyto'se me.”

Jesus apyiry 'se mo'karon Simosu wairy

⁴⁵ Pyime mo'karon Maria ene opy'san Simosu 'wa Jesus amyika'po, moro inikapy'po oty ene'po mero ty'waine.

⁴⁶ Amykon wyto'san te mo'karon Farise 'wa. Moro Jesus nikapy'po oty ekarity'po i'waine.

⁴⁷ Irombo mero mo'karon Tamusi pokonokon jopotorykon wota'nanopy'san mo'karon Farise maro. Ase'wa ika'san: “O'to ko kytaita'ton? Pyime kapu wyinonokon otykon enepojan irombo mo'ko wokyry.

⁴⁸ Ipoko e'i'pa ka'taine, pa'poro kari'na ky-namyikata'ton. Irombo mo'karon Rome ponokon kynota'ton moro kywaito'kon pono Tamusi auty tororoka, mo'karon ka'sakarykon Simosu uta'ka enapa.”

⁴⁹ Irombo o'win amy a'sakarykon, Kajafas, mo'ko moro siriko ta mo'karon Tamusi pokonokon jopotory me kynakon inoro wyka'po i'waine: “Onumengapo'pa mandon.

⁵⁰ Anukuty'pa mandon mo'karon ero ponokon kari'na upu'po me o'win kari'na rombyry wairy iru'pa o'wanokon me. Iwara ro pa'poro mo'karon ka'sakarykon Simosu utapy'pa kynaita'ton.”

⁵¹ Tuwano me kapyn moro wara taurana man. Moro siriko tano Tamusi pokonokon jopotory me te moro wara moro Tamusi auran tuku'po i'wa man. Mo'karon Simosu 'wano me Jesus rombyry man takari'se i'wa man,

⁵² mo'karon Simosu 'wano me roten kapyn, mo'karon ataripapy'san Tamusi y'makon a'nano'to'me enapa te i'wa.

⁵³ Morombo wyino ro iwory man poko iworu-pato'kon kynakon.

⁵⁴ Iro ke ro tone me noro kapyn Jesus wytopo'topo kynakon mo'karon Simosu ra'na. Iwomima'po te moro iponomyn wo'i esi'wonaka, moro Efraim tatynen aitopo 'wa. Moro po ro iwe'i'po mo'karon tynemeparykon maro.

⁵⁵ Mo'karon Simosu 'wa mo'ko eratonomapo-topombo onory ewa'mary tyse waty kynakon. Pyime kari'na wonuku'san tywaito'kon wyino Jerusalem 'wa, mo'ko eratonomapotopombo onory ewa'mary uwaporo Tamusi 'wano me tywekorokato'ko'me.

⁵⁶ Irombo Jesus upijatokon. Moro Tamusi auty ta tywota'nanopy'san po ase'wa kyngatokon: “One wara ko monumengaton? Opy'pa kynaitan ero oty ewa'mary 'wa, aine?”

⁵⁷ Mo'karon Tamusi pokonokon jopotorykon, mo'karon Farise enapa tyka kynatokon, mo'ko oje Jesus wairy uku'nen wo'to'me ty'waine ekari'se, mo'ko Jesus apyito'me ty'waine.

12

Jesus poporory karapa ke

¹ O'win-to'ima kurita noro mo'ko eratonomapo-topombo onory ewa'mary tundry a'ta, Jesus wyto'po moro Betania 'wa. Moro Betania po ro mo'ko iromby'san wyino inawonga'po Lasarus kynemanjakon.

² Moro po ro mo'ko Jesus ereparry man kapy'po i'waine. Mo'ko Marta arepa ekanen me kynakon. Mo'ko Lasarus mo'karon Jesus maro endametonon ekosa kynakon.

³ Maria 'wa o'win tukuwari'membo nardus katy ke 'ne ro tapenen karapa anumy'po. Moro karapa ke ro morokon Jesus pupuru poporo'san i'wa. Irombo tunsety ke morokon ipupuru y'koka'po i'wa. Moro auto y'namoro'po moro karapa popory 'wa.

⁴ Irombo o'win amy inemepary, Judas Iskariot, mo'ko ekaramanen man wyka'po:

⁵ “O'tono'me ko moro karapa ekarama'pa tywajje nan atone'pu-kari'na amu'nymbo pyrata poko, moro epe'po yto'me mo'karon ipyrata'non 'wa?”

⁶ Mo'karon ipyrata'non poko tywesykary ke kapyn te moro wara ika'po, amy manaman me tywairy ke te. Ekosa moro pyrata je'ny kynakon. Iwyino ro pyrata pinatopo i'wa kynakon.

⁷ Jesus wyka'po: “Ipoko kyte'i. Oro nikura'man moro yjunendopo kurita 'wano man me.

⁸ Mo'karon ipyrata'non kynaijaton roten ajekosaine. Awu te e'i'pa roten waitake ajekosaine.”

Lasarus wory 'se mo'karon Simosu wairy

⁹ Pyime Simosu 'wa Betania po Jesus wairy ukuty'po. Irombo iwopy'san, mo'ko Jesus upu'po me roten kapyn, mo'ko iromby'san wyino inawonga'po Lasarus eneto'me enapa te ty'waine.

¹⁰ Mo'karon Tamusi pokonokon jopotorykon worupa'san mo'ko Lasarus wory man poko enapa.

¹¹ Pyime irombo Simosu iwyinoine kyny'satokon. Jesus amyikatokon terapa.

Jerusalem taka Jesus wo'myry

¹² Irombo koro'po moro Jerusalem 'wa Jesus wopyry man eta'po wyino ty'waine, mo'karon eratonomapotopombo onory ewa'ma opy'san kari'na apyimy 'wa

¹³ wasai ary y'koto'san. Jerusalem wyino iwepa'ka'san Jesus epoje. Iko'ta'san: "Hosana! Mo'ko Tamusi ety ta o'toto, mo'ko Israel pajanyombo Jopotory nainen pa'poro kurano maro."

¹⁴ Jesus 'wa amy parito'membo epyry'po. Mo'ko tu'po ro iwotandy'mo'po, imero'po wara ro:

¹⁵ Tanarike kytaiton, Sion ponokon. Mo'ko Ajopotorykon kyno'san amy parito'membo tu'po.

¹⁶ Koromo 'ne moro anukuty'pa mo'karon inemeparykon kynatokon. Kapu taka Jesus awonga'po wyino te iwetuwaro'ma'san moro ipoko tymero oty wairy wara ro kari'na 'wa yry'po poko.

¹⁷ Mo'ko Jesus 'wa unendopo wyino mo'ko Lasarus ko'ma'po, moro i'wa iromby'san wyino

awonga'po ekari'satokon mo'karon moro jako ekosa e'i'san.

¹⁸ Moro i'wa moro kapu wyinono oty enepo'po eta'po ke ro ty'waine, mo'karon kari'na apyimy wyto'po epoje.

¹⁹ Irombo mo'karon Farise wyka'san ase'wa: “Menejaton? O'to paio kywairykon kysupijaton! Pa'poro kari'na kyny'san iwena'po ta.”

Jesus 'wa tyrombyry ekarityry

²⁰ Amykon Griek enapa Jerusalem 'wa tywonu'se kynatokon Tamusi ety awonga mo'ko eratonomapotopombo onory ewa'matopo 'wa.

²¹ Mo'karon wopy'san ro mo'ko Galilea tano Betsaida pono Filipus 'wa. Iwoturupo'san i'wa: “Jopoto, Jesus enery 'se na'na man.”

²² Filipus wyto'po Andreas 'wa ekari'se. Irombo Andreas wyto'po Filipus maro Jesus 'wa ekari'se.

²³ Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Mo'ko kari'na ymuru awongatopo jururu nitundai.

²⁴ Ita'ro pore, nono tu'ponaka oma'pa, iromby'pa enapa moro itupu epyry'po we'i'poto, tywe'i'po po roten man. Iromby'poto te, tapeke imero kynaijan.

²⁵ Mo'ko tamamyry pynanen kynuta'katan. Mo'ko ero nono tu'po tamamyry jenono'nen te kynikura'matan i'matypyn me.

²⁶ Ypyitory me amy a'ta, ywena'po ta iwopyry man. Moro ywaitopo po ro mo'ko ypyitory enapa kynaitan. Ypyitory me amy a'ta, ety awongatan mo'ko jumynano.

27 “Erome yтуру'po atandy'mo'pa man. O'to ko wykatan? ‘Papa, ero ijururu 'wa kuwaporimakapoko.’? Ero 'wano ero ijururu ta tywo'se wa.

28 Papa, ajety awongapoko.” Irombo kapu wyino amy auranano wota'po: “Sawongapoi terapa. Sawongapotake rapa te.”

29 Eta'po mero ty'waine, mo'karon ekosa aitonon kari'na 'wa konomeru mory me ekarity'po. Amykonymbo wyka'san te: “Amy kapu tano apojonano nauranai I'wa.”

30 Jesus wyka'po te: “Yjupu'po me kapyn moro auranano nauranai, ajupu'san me te.

31 Erome ero nono poko a'wembono auranano ytopo jururu nitundai. Erome kurandonaka ero nono jopotory ematopo jururu nitundai.

32 Ero nono wyino yjawonga'po mero, pa'poro kari'na sityngata'ton y'wa.”

33 Moro one wara tyrombyry man poko moro wara aurana'po.

34 Irombo mo'karon kari'na apyimy wyka'po i'wa: “Mo'ko Mesias wairy man roten ekari'san na'na 'wa moro omenano kareтары. One wara ko iro ke mo'ko kari'na ymuru awongary man mekari'san? Noky ko mo'ko kari'na ymuru nan?”

35 Jesus wyka'po i'waine: “Akore'pe noro waty moro aweinano ajekosaine kynaitan. Itopo'toko, ajekosaine moro aweinano a'ta ro'kon, aporomu'ka'paine moro ewa'rummy waito'me. Mo'ko ewa'rummy ta ytopo'toto oja tytory anukuty'pa man.

36 Ajekosaine moro aweinano a'ta ro'kon, moro aweinano amyikatoko. Iwara ro aweinano y'makon me maita'ton." Moro wara tyka'po mero, Jesus wyto'po. Iwyinoine iwotunemy'po.

Jesus amyikary poko onumengano

37 O'toro 'ko waty kapu wyinonokon otykon enepo'san se'me i'wa tombataine, anamyika'pa kynatokon.

38 Iwara ro ero mo'ko Tamusi auran uku'ponenymbo Jesaja wykatopombo wo'kapy'po:

Jopoto, noky ko moro na'na netapo'po amyikai?
Noky 'wa ko moro Tamusi ainary nasenepoi?

39 Amyikary upi'po i'waine ero wara mo'ko Jesaja wyka'po ke enapa:

40 Tanupu'to i'wa mandon. Ituru'san tyja'naka i'wa man. Otyombo ro anene'pa kynaita'ton. Ituru'san otyombo ro anukuty'pa kynaitan. Atu'ma'pa pairo kynaita'ton. Iwara anikura'ma'paine waitake.

41 Moro wara Jesaja tyka tywaije man, moro Jesus kuranory ene'po ke ty'wa. Mo'ko poko ro taurana tywaije man.

42 Ise'me pyime Simosu jopotorykon 'wa amyika'po. Mo'karon Farise nendojatokon te. Iro ke ro moro ty'waine Jesus amyikary uku'pory 'se'pa kynatokon. Ka'pa rapa Simosu wota'nano'to'kon auto wyino imomarykon.

⁴³ Kari'na 'wa totykon awongary irombo apokupeine 'ne ka'tu rapa kynakon moro Tamusi 'wa totykon awongary ko'po.

⁴⁴ Irombo mo'ja Jesus wyka'po: “Mo'ko yjamyikanen awu yjamyika'pa man. Mo'ko yjemo'nenymbo amyikanon te.

⁴⁵ Mo'ko yjenenen mo'ko yjemo'nenymbo enejan.

⁴⁶ Awu aweinano me ero nono tu'ponaka tywo'se wa. Iwara pa'poro yjamyikanen ewa'rummy ta e'i'pa kynaitan.

⁴⁷ Amy 'wa yjauran eta'poto, irombo anapo'i'pa a'ta, awu a'wembono auranano anyry'pa waitake ipoko. Ero nono poko a'wembono auranano yje kapyn tywo'se wa, ero nono aijoma te.

⁴⁸ Mo'ko yjurumenanen 'wano me, mo'ko yjauran anapo'ipyn 'wano me amy a'wembono auranano ynen jopoto terapia man. Moro yjauranyombo a'wembono auranano ytan ipoko moro irombo ro kurita.

⁴⁹ Aseke awu aurana'pa wa. Mo'ko yjemo'nenymbo jumynano 'wa te o'to ywykary man takari'se man.

⁵⁰ Moro ikatopombo wairy suku'sa i'matypyn amano me. Moro y'wa mo'ko jumynano wyka'po wara ro pa'poro morokon ywykato'kon man.”

13

Jesus 'wa tynemeparykon pupuru ku'mityry

¹ Mo'ko eratonomapotopombo onory ewa'mary wopyry uwaporo tuku'se terapia Jesus 'wa kynakon moro nono wyino mo'ko jumynano 'wa tywomimatopo jururu tunda'po. Iro ke ro mo'karon

ero nono tu'po tywyinonokon tynipynarykon pynary enepory 'se imero kynakon.

² Endameno kynakon. Moro jako mo'ko Simon Iskariot ymuru Judas turu'po taka mo'ko ewa'rummy tamuru 'wa moro Jesus ekaramato'man onumengano tyje terapa kynakon.

³ Mo'ko jumynano 'wa tainaka pa'poro oty yry'po, moro Tamusi wyino tywopy'po, moro Tamusi 'wa tytory man enapa uku'sakon mo'ko Jesus.

⁴ Irombo moro endameno wyino awomy'po. Moro itu'pono tywo'my so'ka'po i'wa. Amy kamisa ke iwoku'my'po.

⁵ Irombo amy parapi taka tuna yry'po mero ty'wa, mo'karon tynemeparykon pupuru ku'mityry a'mo'po i'wa. Morokon ipupurukon y'kokakon moro tywoku'mytopo kamisa ke.

⁶ Irombo Simon Petrus 'wa itunda'po. Mo'ko wyka'po I'wa: “Jopoto, amoro ypupuru miku'mi'tan?”

⁷ Jesus wyka'po eju'to'me: “Moro o'to ywairy anakuty'pa mana erome. Aire te muku'take.”

⁸ Petrus wyka'po I'wa: “Ypupuru aniku'mity'pa te maitake.” Jesus wyka'po te eju'to'me: “Aku'mity'pa yja'ta, ywyinono kapyn amoro mana.”

⁹ Irombo Petrus wyka'po I'wa: “Jopoto, ypupuru roten kapyn, yjainary enapa te, yjupu'po enapa iku'mi'ko.”

¹⁰ Jesus wyka'po i'wa: “Mo'ko ekupi'po tykoroka imero man. Typupuru ku'mityry roten i'wa man.

Amyjaron enapa tykoroka mandon. Pa'poro 'ne kapyn te.”

¹¹Noky 'wa takaramary man uku'sakon irombo. Iro ke ro ika'po: “Pa'poro 'ne kapyn tykoroka mandon.”

¹²Morokon ipupurukon ku'mity'ma'san mero ty'wa, moro itu'pono tywo'my e'moky'po rapa i'wa. Irombo iwendame'po rapa. Ika'po i'waine: “O'to ywe'i'po muku'saton?”

¹³Ameapanen me, Jopoto me enapa kajatojaton. Iporo ro moro wara kajatojaton. Inoro ro irombo awu wa.

¹⁴Awu morokon apupurukon siku'mityi Ajopotorykon me, Ajemepanamon me enapa. Iro ke ro o'waine enapa ase'wa apupurukon ku'mityry man.

¹⁵Oty senepoi o'waine. Moro o'to ywe'i'po wara ro awairykon enapa man.

¹⁶Ita'ro pore, amy pyitonano mo'ko tyjopotory ko'po e'i'pa man. Amy apojoma'po enapa mo'ko tapojomanenymbo ko'po e'i'pa man.

¹⁷Sara'me 'ne janon maita'ton, moro ukutyry jako o'waine, iwara enapa awairykon jako.

¹⁸“Pa'poro 'ne kapyn apokoine moro wara wykaje. Moro y'wa no'kan apo'i'san suku'sa. Iporo te ero imero'po wairy man:

“Mo'ko ymaro endametoto kynotu'manon ywyino.”

¹⁹“Erome ro sekari'sa terapa o'waine, moro iwo'kapyry uwaporo. Iwara ro iwo'kapyry jako mamykata'ton inoro me ro ywairy.

20 Ita'ro pore, mo'ko amy ynemoky'po ewa'manen yjewa'manon. Mo'ko yjewa'manen te mo'ko yjemo'nenymbo ewa'manon.”

Jesus 'wa takaramary man ekarityry

21 Moro wara tyka'po mero kata'mato Jesus we'i'po. Ero wara oty amyikapo'po: “Ita'ro pore, o'win amy aja'sakarykon yjekaramatan.”

22 Mo'karon inemeparykon wo'poty'san asem-bata. Noky 'wa ikary anukuty'pa kynatokon.

23 O'win amy inemepary, mo'ko poto me inipy-nary, aporito kynakon.

24 Mo'ko 'wa ro tupu'po ke Simon Petrus wyka'po, iwoturupoto'me noky 'wa ikary poko.

25 Mo'ko wotu'ma'po ro Jesus 'wa. Ika'po I'wa: “Jopoto, noky 'wa ko mykanon?”

26 Jesus wyka'po eju'to'me: “Mo'ko yna'pi'po perere punu'po sytake i'wa inoro, inoro ro mo'ko man.” Irombo amy perere punu'po a'pi'po i'wa. Yry'po i'wa mo'ko Simon Iskariot ymuru Judas 'wa.

27 Judas 'wa perere punu'po apo'i'po mero, mo'ko Satan wo'my'po ija'mun taka. Jesus wyka'po i'wa: “Moro anikapyry sanory ika'ta terapa.”

28 Amy pairo endametoto oty 'wa ikary anukuty'pa kynakon.

29 Judas ekosa moro pyrata je'ny wairy ke, amykonyombo ero wara Jesus wykary ekano'satokon: “Mo'ko eratonomapotopombo onory ewa'mato'me kynisanorykon otykon

epeka'tango.” Ero wara ikary ekano'satokon enapa: “Mo'karon ipyrata'non 'wa pyrata amy ytango.”

³⁰ Moro perere punu'po apo'i'po mero ty'wa, Judas wepa'ka'po. Tyko'manje terapa moro jako kynakon.

Jesus 'wa tynemeparykon ururu

³¹ Mo'ko Judas wepa'ka'po mero, Jesus wyka'po: “Erome mo'ko kari'na ymuru kuranory kynonepojan. Irombo ita mo'ko Tamusi kuranory kynonepojan.

³² Ita mo'ko Tamusi kuranory wonepo'poto, tyta enapa mo'ko Tamusi ikuranory enepotan. O'win wytory kynepotan.

³³ Y'makon, akore'pe noro e'i'pa waitake ajeko-saine. Kupita'ton. Mo'karon Simosu 'wa ywyka'po wara enapa erome wykaje o'waine: ‘Ywytotopo 'wa awopyrykon mupijaton amyjaron.’

³⁴ “Asery me wykaje o'waine: Ase'wa awaipynarykon man. Moro y'wa apyna'san wara ro awaipynarykon man.

³⁵ Ara'naine aipynano a'ta, ynemeparykon me awairykon uku'ta'ton pa'poro kari'na.”

Jesus 'wa Petrus erupary

³⁶ Irombo Simon Petrus wyka'po I'wa: “Jopoto, oja ko my'tan?” Jesus wyka'po eju'to'me: “Moro ywytotopo 'wa erome ywena'po ta awopyry mupija. Aire te moro 'wa ywena'po ta mo'take.”

13:33 Johanes 7:34   **13:34** Johanes 15:12,17, 1 Johanes 3:23, 2 Johanes 5   **13:36** Mateus 26:31-35, Markus 14:27-31, Lukas 22:31-34

³⁷ Petrus wyka'po I'wa: “Jopoto, o'tono'me ko erome awena'po ta ywopyry supijan? Yjemamyry paio sytake ajupu'po me.”

³⁸ Jesus wyka'po eju'to'me: “Ajemamyry paio my'tan yjupu'po me? Ita'ro pore, korotoko ko'tary uwaporo, oruwamboto yjukuty'pa awairy mekari'take.”

14

Mo'ko jumynano auty

¹ “Kata'mato kytaiton. Tamusi amyikatoko. Kamyikatoko enapa.

² Mo'ko yjumy auty ta pyime aitopo man. Moro wara e'i'pa a'ta irombo sekarityryine o'waine. Awaito'kon man kura'ma wy'sa.

³ Ikura'ma'san mero wo'take rapa ajaijeine. Iwara ro moro ywaitopo po amyjaron enapa maita'ton.

⁴ Moro ywytotopo emary muku'saton.”

⁵ Tomas wyka'po I'wa: “Jopoto, moro awytotopo anukuty'pa na'na man. One wara ko moro oma ukutyry taro na'na nan?”

⁶ Irombo Jesus wyka'po i'wa: “Awu, moro oma, moro iporo aino, moro amano awu wa. Ypato roten mo'ko jumynano 'wa tytundry taro kari'na man.

⁷ Yjukutyry jako o'waine, mo'ko yjumy enapa muku'ta'ton. Erombo poro muku'ta'ton. Tone o'waine man.”

⁸ Filipus wyka'po I'wa: “Jopoto, mo'ko jumynano enepoko na'na 'wa. Moro iporo terapa na'na 'wa kynaitan.”

⁹ Jesus wyka'po i'wa: “Filipus, akore'pe terapa ajekosaine ywairy se'me yjukuty'pa noro man? Mo'ko yjenenenymbo 'wa mo'ko jumynano tone man. One wara iro ke mykanon: ‘Mo'ko jumynano enepoko na'na 'wa.’?”

¹⁰ Mo'ko jumynano ta ywairy, moro yta mo'ko jumynano wairy enapa anamyika'pa man? Morokon o'waine ywykato'kon otykon, aseke yjauran kapyn morokon man. Mo'ko yta aitoto jumynano te morokon tamamingon ka'san.

¹¹ Mo'ko jumynano ta ywairy, moro yta mo'ko jumynano wairy enapa amyikatoko yjauran poko. Moro wara anamyika'pa aja'taine, morokon ynikapy'san amaminano poko roten amyikatoko.

¹² “Ita'ro pore, mo'ko yjamyikanen morokon ynikapyry amaminano ka'tan aseke enapa. Potonon 'ne ka'tu rapa otykon ka'tan. Awu irombo mo'ko jumynano 'wa wy'sa.

¹³ Morokon yjety ta awoturupoto'kon sika'take. Iwara ro mo'ko jumynano kuranory kynonepotan mo'ko ymunano ta.

¹⁴ Morokon y'wa awoturupoto'kon sika'take awu.”

Mo'ko kari'na epano'nen emokyry

¹⁵ “Ypynary jako o'waine, morokon ywykato'kon mapyita'ton.

¹⁶ Awu mo'ko jumynano 'wa waturupotake. Irombo ajepano'namon me amy terapa ytan o'waine, mo'ja ro ajekosaine iwaito'me.

¹⁷ Mo'ko iporono oty eneponen a'kanano mo'ko man. Apyiry upijan ero nono, anene'pa tywairy ke, anukuty'pa tywairy ke enapa. Amyjaron te

muku'saton, ajekosaine iwairy ke, otaine iwairy man ke enapa.

18 “A'saka'pa ano'paine wa. Wo'take rapa o'waine.

19 Ko'i terapa yjeneke'tan ero nono. Amyjaron te kaneta'ton. Nuro irombo awu wa. Amyjaron enapa mo'ja ro nuro maita'ton.

20 Moro kurita muku'ta'ton mo'ko yjummy ta ywairy, moro yta awairykon, moro otaine ywairy enapa.

21 Mo'ko ywykato'konyumbo uku'nenyumbo, apy-inamonymbo enapa ypylanan me man. Mo'ko ypylanan pynatan mo'ko yjummy. Awu enapa sipynatake. Wonepotake i'wa.”

22 “Mo'ko Judas, mo'ko Iskariot kapyn te, wyka'po I'wa: “Jopoto, o'tono'me ko na'na 'wa monepotan, ero nono 'wa kapyn te?”

23 Jesus wyka'po eju'to'me: “Mo'ko ypylanan moro yjauran apyitan. Mo'ko yjummy kynipynatan. I'wa kyny'tan na'na. Ekosa kynemandan na'na.

24 Mo'ko ypynapyn moro yjauran anapo'i'pa man. Moro anetarykon auranano, yjauran kapyn moro man. Mo'ko yjemo'nenyumbo jumynano auran te moro man.

25 “Moro wara wykaje o'waine, ajekosaine noro yja'ta.

26 Mo'ko kari'na epano'nen te, mo'ko Tamusi a'kary, mo'ko yjety ta mo'ko jumynano kynemo'tan inoro ajemepata'ton pa'poro oty poko. Pa'poro morokon ywykato'konyumbo otykon poko atuwaro'mata'ton rapa.

27 “Sara'me amano sinoja ajekosaine. Moro yjekosano sara'me aino syja o'waine. Ero nono

'wa yry wara anyry'pa o'waine wa awu. Kytesykaton. Kytety'katon.

²⁸ Ero wara ywykary tota o'waine man: 'Wy'sa. Wo'take rapa te o'waine.' Ypynary jako rypo o'waine, tawa'pore maitory mo'ko jumynano 'wa ywytory poko. Mo'ko jumynano irombo poto me man yko'po.

²⁹ Erome ro sekarityi terapa o'waine, moro iwo'kapyry uwaporo. Iwara ro iwo'kapyry jako mamyikata'ton.

³⁰ Pyime noro ajerupa'paine waitake. Ero nono jopotory irombo kyno'san terapa. O'to te yjyry upijan.

³¹ Ero nono 'wa te moro y'wa mo'ko jumynano pynary ukutyry man. Mo'ko jumynano wykato'konymbo wara ro y'wa oty kapyry ukutyry enapa man ero nono 'wa. Ajawondoko. Ka'makon ero wyino.”

15

Moro winu me tykapymy wonatopo 'ne ro

¹ “Moro winu me tykapymy wonatopo 'ne ro awu wa. Mo'ko yjummy, mo'ko maina aporemy mo'ko man.

² Pa'poro epetapyn yporiry y'kotojan. Pa'poro apetatoto yporiry korokanon, epetato'me 'ne ka'tu rapa.

³ Amyjaron tykoroka terapa mandon moro o'waine ywykato'konymbo auranano 'wa.

⁴ Yta aitoko, otaine ywairy wara. Moro porinano aseke tapetary upijan, moro winu me tykapymy wonatopo epy poko e'i'pa ta'ta. Moro

wara amyjaron enapa ajepetarykon mupita'ton, yta e'i'pa aja'taine.

⁵ Moro winu me tykapymy wonatopo awu wa. Morokon porinano amyjaron mandon. Mo'ko yta aitoto, mo'ko ita wa inoro pyime kynepetanon. Ypyndo irombo o'to paio awairykon mupijaton.

⁶ Mo'ko yta e'i'pa aitoto emata'ton, moro wonatopo pori'po emary wara. Irombo kynajutanon. Moropangonymbo a'nano'saton. Wa'to taka kynematon. Irombo kynikoro'san.

⁷ Yta aja'taine, otaine enapa morokon yjauranyombo a'ta, pa'poro anisanorykon poko aturupotoko. Irombo mapyita'ton.

⁸ Moro pyime ajepetarykon, moro ynemeparykon me awairykon enapa mo'ko yjummy kuranory enepojan.

⁹ “Mo'ko yjummy 'wa ypymary wara enapa awu kypynaton. Moro ypyyny ta ro aitoko.

¹⁰ Morokon ywykato'konymbó apyiry jako o'waine, moro ypyyny ta roten maita'ton. Iwara enapa mo'ko yjummy wykato'konymbó sapyija. Iwara ro moro ipyny ta roten wa.

¹¹ “Moro wara wykaje o'waine, otaine moro yjewa'pory waito'me, atamonopy'pa moro ajewa'porykon waito'me.

¹² “Ero wara wykaje o'waine: Ase'wa aipynatoko, moro y'wa apyna'san wara enapa.

¹³ Moro a'sakanano upu'po me romo'no ko'pono aipynano waty man.

¹⁴ Yja'sakarykon me mandon, morokon ywykato'kon kapyry jako o'waine.

¹⁵ Pyitonano me noro rapa ajejato'paine wa. Mo'ko pyitonano irombo mo'ko tyjopotory nikapyry oty anukuty'pa man. Amyjaron te, yja'sakarykon me 'ne ro mandon. Pa'poro mo'ko yjummy wyino yneta'san otykon irombo suku'poi o'waine.

¹⁶ O'waine kapyn tapyije wa. Y'wa te tapyije mandon. Y'wa ro tapojoma mandon apeta awytoto'ko'me, morokon ajeperykon waito'me roten enapa. Irombo pa'poro yjety ta ty'wa awoturupoto'kon ytan mo'ko jumynano o'waine.

¹⁷ Ero wara wykaje o'waine: Ase'wa aipynatoko.”

Ero nono 'wa Jesus jenonopyry

¹⁸ “Ero nono 'wa ajenonopyrykon jako, awu na'nen i'wa yjenonopy'po uku'toko.

¹⁹ Ero nono wyinonokon me awe'i'sanymboto, apynatory amy ty'wano oty pynary wara. Ero nono wyinonokon me kapyn awairykon ke te, ero nono wyino y'wa ajapo'i'san ke, ero nono ajenono'saton.

²⁰ Onumengatoko rapa ero ywykatopombo poko: ‘Amy pyitonano mo'ko tyjopotory ko'po poto me e'i'pa man.’ Kari'na erekuru 'wa ywekena'pomboto, amyjaron enapa moro erekurukon awekenata'ton. Yjauranymbo apo'i'pomboto i'waine, ajaurangon apyita'ton enapa.

²¹ Moro wara te kari'na erekuru awekenata'ton yjety upu'po me. Mo'ko yjemo'nenymbo anukuty'pa irombo mandon.

²² “Opy'pa ywe'i'pomboto, anerupa'paine ywe'i'pomboto, u'tano'ma naitory. Erome te moro tyja'wanykonyombo pyi'me'tory upijaton.

²³ Mo'ko yjenono'nen mo'ko yjummy jenono'san enapa.

²⁴ Morokon kari'na nikapy'torykonyombo otykon anikapy'pa ira'naine ywe'i'pomboto, u'tano'ma naitory. Erome te morokon ynikapy'san otykon eneton. Ise'me te yjenono'saton. Mo'ko yjummy jenono'saton enapa.

²⁵ Ero auranano, moro omenano kareтары ta tymero man iro wo'kapyry te kynakon: “Typo roten yjenono'ton.”

²⁶ “Mo'ko yjummy ekosa yja'ta, mo'ko kari'na epano'nen, iporono oty eneponen a'kanano, mo'ko yjummy wyino kyno'san inoro semo'take o'waine. Mo'ko ro oty amyikapotan ypoko.

²⁷ Amyjaron enapa te oty mamyikapota'ton. Penaro terapia irombo yjekosa mandon.”

16

Omapoty'pa mo'karon Kristus wyinonokon wairy man

¹ “Morokon otykon sekarityi o'waine, omapoty'pa awaito'ko'me.

² Morokon tywota'nano'to'kon auto wyino amomata'ton. Amy kurita pa'poro mo'karon awonamon kari'na Tamusi ety awongatopo amaminano kapyry ekano'ta'ton paio ty'waine.

³ Moro wara kynaita'ton, mo'ko jumynano anukuty'pa, yjukuty'pa enapa tywairykon ke.

4 Morokon otykon te sekarityi o'waine, moro ipokoine yjaurana'po poko awe-tuwaro'mato'ko'me rapa moro iwo'kapyrykon mero. Uwapo morokon otykon poko aurana'pa we'i, ajekosaine ywairy ke.”

Mo'ko kari'na epano'nen emamin

5 “Erome te wy'sa mo'ko yjemo'nenymbo 'wa. Aturupo'pa pairo te mandon moro oja ywytory poko.

6 Morokon otykon ekarity'po ke y'wa, suku'sa morokon aturu'san a'no'ka'san kata'mato aino 'wa.

7 Iporo te wykaje o'waine: Moro ywytory o'wanokon me iru'pa man. Ito'pa yja'ta irombo mo'ko kari'na epano'nen opy'pa o'waine kynaitan. Ywyto'po mero te semo'take o'waine.

8 Tywopy'po mero oty me yja'wan me aino wairy, oty me tamambore aino wairy, oty me a'wembono auranano yry wairy enepotan ero nono 'wa.

9 Yja'wan me aino enepotan moro yjamyika'pa iwairykon ke.

10 Tamambore aino enepotan moro jumynano 'wa ywytory ke, moro yjene'pa noro awairykon ke enapa.

11 A'wembono auranano yry enepotan mo'ko nono jopotory poko a'wembono auranano yry'po ke.

12 “Pyime noro otykon ekarityry y'wa man o'waine. Apyiry te mupijaton erome.

13 Tywopy'poto te mo'ko iporono oty eneponen a'kanano pa'poro iporono oty enepotan o'waine. Aseke tauran anekarity'pa kynaitan. Morokon

tyнета'san otykon ekari'tan te. Morokon o'tonon otykon ekarotan o'waine.

¹⁴ Mo'ko ro yjety awongatan. Pa'poro o'waine tynekarory man apyitan irombo ywyino.

¹⁵ Pa'poro mo'ko jumynano ekosanokon otykon, yjotyrykon morokon man. Iro ke ro wykai o'waine: 'Pa'poro o'waine tynekarory man apyijan ywyino.' ”

Je'tunano we'petakamary awa'ponano me

¹⁶ “Ko'i terapa kaneke'ta'ton. Irombo mero ko'i terapa kaneta'ton rapa.”

¹⁷ Irombo amykon inemeparykon wyka'san ase'wa: “O'to ika'po ko ero nan: ‘Ko'i terapa kaneke'ta'ton. Irombo mero ko'i terapa kaneta'ton rapa.’? O'to ika'po ko rapa ero nan: ‘Wy'sa mo'ko jumynano 'wa.’?”

¹⁸ Ika'san: “O'to tauro'po ko moro 'ko'i terapa' nan? O'to ikary anukuty'pa kytaton.”

¹⁹ “Amy oty poko tywoturuporykon 'se iwairykon ukuty'po Jesus 'wa. Irombo ika'po i'waine: “Ase'wa morupaton moro ero wara ywyka'po poko: ‘Ko'i terapa kaneke'ta'ton. Irombo mero ko'i terapa kaneta'ton rapa.’?”

²⁰ Ita'ro pore, amyjaron turare maita'ton. Mata-mota'ton. Ero nono te tawa'pore kynaitan. O'waine je'tun pe oty kynaitan. Moro je'tunano te kyne'petakamatan awa'ponano me.

²¹ Amy onematoto worryi je'tunano apojan, moro tywonematopo jururu tunda'po ke. Tywonema'po mero te moro je'tunano poko noro onumenga'pa man. Tawa'pore irombo man moro

ty'wa ero nono tu'ponaka amy kari'na yry'po poko.

²² Iwara enapa erome oty je'tun pe o'waine man. Moro y'wa ajenerykon jako rapa te tawa'pore moro aturu'san kynaitan. Irombo amy paio moro ajewa'porykon anipina'pa kynaitan.

²³ “Moro jako amy paio oty poko y'wa aturupo'pa maita'ton. Ita'ro pore, amy oty poko yjety ta mo'ko jumynano 'wa awoturupo'sando, kynytan o'waine.

²⁴ Erome noro yjety ta oty poko aturupo'pa mandon. Aturupotoko. Irombo mapyita'ton. Iwara ro atamonopy'pa moro ajewa'porykon kynaitan.”

Jesus 'wa ero nono y'mondory

²⁵ “Amy waretatoto wara morokon otykon sekarityi o'waine. Amy jako te waretatoto wara noro aurana'pa o'waine waitake. Tywotuku'se me te mo'ko jumynano poko oty sekari'take o'waine.

²⁶ Moro kurita yjety ta oty poko maturupota'ton. Ajekatakaine mo'ko jumynano 'wa ywoturupory man anekarity'pa o'waine wa.

²⁷ Mo'ko jumynano irombo aseke apynaton, moro o'waine ypynary ke, moro o'waine Tamusi wyino ywopy'po amyikary ke enapa.

²⁸ Mo'ko jumynano wyino tywo'se wa ero nono tu'ponaka. Wy'sa rapa ero nono wyino mo'ko jumynano 'wa.”

²⁹ Mo'karon inemeparykon wyka'san i'wa: “Erome tywotuku'se me imero ajauranaje, waretatoto wara kapyn paio.

³⁰ Erome moro o'wa pa'poro oty ukutyry uku'san na'na. O'wa kapyn oty poko kari'na

woturupory man. Moro poko Tamusi wyino awopy'po amyikanon na'na.”

³¹ Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Erome te mamyikaton?”

³² Kyno'san, tywo'se terapa man moro aseke ajautykon 'wa pa'poro awotaripa'to'kon jururu, moro o'waine o'win upu'po ynotopo jururu. O'win upu'po kapyn te wa. Mo'ko jumynano irombo ymaro man.

³³ “Morokon sekarityi o'waine, yta sara'me aino epoto'me. Ero nono tu'po mata'karykaton. Aturu'san te apyitoko. Ero nono si'mondoi.”

17

Tamusi 'wa Jesus auranary

¹ Moro wara tyka'po mero Jesus wo'poty'po kapu 'wa. Ika'po: “Papa, moro ijururu nitundai. Omuru ety awongako, omuru 'wa ajety awongato'me.

² Pa'poro kari'na irombo ainaka tyje o'wa man, pa'poro ty'wa anyry'san kari'na 'wa i'matypyn amano yto'me i'wa.

³ Moro i'matypyn amano tauro'po 'kuru man moro kari'na 'wa ajukutyry, moro i'waine mo'ko o'win'kono iporono Tamusi ukutyry, moro i'waine mo'ko anemoky'po Jesus Kristus ukutyry enapa.

⁴ Awu ajety sawongai ero nono tu'po, moro y'wa ika'to'me anyry'po amaminano kapy'mary ke.

⁵ Papa, amoro moro awaitopo po yjety awongako, moro awaitopo po ero nono wairy uwaporo yjety awonga'po wara ro rapa.

⁶ “Moro ajety sekaroi mo'karon ero nono wyino y'wa anyry'san kari'na 'wa. O'wanokon me terapa kynatokon. Irombo yjainaka tyje tywaije o'wa mandon. Moro ajauran tapyije i'waine man.

⁷ Awyino pa'poro y'wa anyry'san otykon wairy uku'saton erome.

⁸ Morokon y'wa anakari'po'san otykon sekari-tyi i'waine. Mo'karon ro kynapyisen. Iporo ro moro awyino ywopy'po wairy uku'saton. O'wa yjemoky'po amyikaton.

⁹ “I'wanokon me o'wa waturupoja. Ero nono 'wano me kapyn waturupoja. Mo'karon y'wa anyry'san kari'na 'wano me te waturupoja. O'wanokon me irombo mo'karon mandon.

¹⁰ Pa'poro y'wanokon kari'na o'wanokon me mandon. Pa'poro o'wanokon kari'na y'wanokon me mandon. Mo'karon ta ro ykuranory man.

¹¹ Ero nono tu'po noro e'i'pa waitake. Mo'karon te ero nono tu'po kynaita'ton. Awu wo'take o'wa. Kurano papa, moro y'wa anyry'po ajety ta unendoko, kywara enapa o'win iwaito'ko'me.

¹² Ekosaine yja'ta, sunenjatokon moro y'wa anyry'po ajety ta. Saijomatokon. Amy paio ynunemy'po utapy'pa ne'i, mo'ko uta'toto manombo rato. Moro imero'po wo'kapyry irombo ne'i.

¹³ Erome te wo'take o'wa. Ero nono tu'po te erokon otykon sekari'sa, itaine atamonopy'pa moro ewa'porykon waito'me.

¹⁴ Ajauranymbo synen i'waine. Ero nono kynijenono'saton, ywara enapa ero nono wyino kapyn iwairykon ke.

15 Waturupoja o'wa ero nono wyino ipinato'ko'me kapyn, aijomato'ko'me te mo'ko yja'wan wyino.

16 Ywara enapa ero nono wyino kapyn mandon.

17 Ikuranondotoko moro iporono ta. Moro ajauran iporono me man.

18 Ero nono tu'ponaka o'wa yjemoky'po wara awu enapa semo'saton wararo ero nono tu'po.

19 Upu'san me ro wekuranondoja, mo'karon waito'me enapa moro iporono ta tykuranondo.

20 "I'wanokon me roten kapyn, mo'karon aurangon poko yjamyikanamon 'wano me enapa te waturupoja,

21 o'win pa'poro iwaito'ko'me, kyta iwaito'ko'me enapa, papa, yta awairy wara, ota ywairy wara enapa. Irombo mero moro o'wa yjemoky'po amyikatan ero nono.

22 Moro y'wa anyry'po kurano syryi i'waine, kywara enapa o'win iwaito'ko'me,

23 awu itaine, amoro yta. Iwara oty anamonopy'pa o'win kynaita'ton. Iwara moro o'wa yjemoky'po uku'tan ero nono. Moro o'wa ypyna'po wara o'wa ipynarykon uku'tan enapa.

24 "Papa, mo'karon y'wa anyry'san kari'na wairy 'se wa moro oje ywaitopo po ro. Irombo mero moro y'wa anyry'po kurano eneta'ton. Typyna irombo o'wa tywaije wa ero nono wo'kapyry uwaporo.

25 Tamamboren papa, ero nono ajukuty'pa man. Awu te kuku'sa. Mo'karon te moro o'wa yjemoky'po uku'saton.

26 Moro ajety sekaroi i'waine. Mo'ja ro enapa sekarotake, moro o'wa ypynatopo aipynano

waito'me itaine, ywaito'me enapa itaine.”

18

Jesus apyiry

¹ Moro wara tyka'po wyino Jesus 'wa mo'karon tynemeparykon maro moro i'poriry Kidron pato'po. Moro pato ro amy wonatopo paty maina kynakon. Moro taka ito'po mo'karon tynemeparykon maro.

² Mo'ko ekaramanen Judas enapa moro maina uku'sakon. Moro 'wa ro irombo Jesus mo'karon tynemeparykon arojakon o'kapyn.

³ Moro 'wa ro Judas wyto'po amy warinu pokonokon apyimy maro, amykon Tamusi auty erangon, mo'karon Tamusi pokonokon jopoto-rykon 'wa, mo'karon Farise 'wa enapa tomo'se kynatokon inaron maro enapa. Turi, kororeta, o'woto'kon enapa ekosaine kynatokon.

⁴ Jesus pa'poro morokon toponamon man otykon uku'sakon. Iwepa'ka'po. Ika'po mo'karon o'tonon 'wa: “Noky ko mupijaton?”

⁵ Ika'san eju'to'me: “Mo'ko Nasaret pono Jesus.” Ika'po i'waine: “Inoro ro awu wa.” Mo'karon opy'san ekosa ro mo'ko ekaramanen Judas enapa kynakon.

⁶ Moro “Inoro ro awu wa,” ika'po mero mo'karon kari'na wyto'san wena'po taka. Nono tu'ponaka iwo'papy'san.

⁷ Jesus woturupo'po rapa i'waine: “Noky ko mupijaton?” Ika'san: “Mo'ko Nasaret pono Jesus.”

⁸ Jesus wyka'po eju'to'ko'me: “Wykai terapa o'waine: inoro ro awu wa. Yjupiry jako o'waine, mojan yja'sakarykon aropotoko.”

⁹ Iwara ero auranymbo wo'kapy'po: ‘Amy pairo y'wa anyry'po anuta'kapo'pa we'i.’

¹⁰ Simon Petrus ekosa supara kynakon. Moro so'ka'po ro i'wa. Mo'ko Tamusi pokonokon jopotory pyitory panaka'po i'wa ike. Mo'ko pyitonano ety me kynakon Malkus.

¹¹ Jesus wyka'po te Petrus 'wa: “Moro supara e'mo'ko rapa moro ije'ny taka. Moro y'wa mo'ko yjummy nyry'po sapera anenyry'pa ka'tu ywairy man mekano'san?”

¹² Mo'karon warinu pokonokon apyimy 'wa, mo'ko ijopotorykon 'wa, mo'karon Simosu nemoky'san Tamusi auty erangon 'wa Jesus apo'i'po. Apomy'po i'waine.

¹³ Mo'ko Anas 'wa na'nen aro'po i'waine. Mo'ko ro mo'ko Kajafas y'metamuru me kynakon. Kajafas ro moro siriko Tamusi pokonokon jopotory me kynakon.

¹⁴ Mo'ko ro enapa, mo'ko ero wara mo'karon Simosu jopotorykon urunenymbo mo'ko kynakon: “Kari'na upu'san me o'win kari'na rombyry iru'pa man.”

¹⁵ Jesus wekena'po Simon Petrus 'wa amy enapa inemepary maro. Mo'ko inemepary ro mo'ko Tamusi pokonokon jopotory nukutyry mo'ko kynakon. Jesus maro iwo'my'po mo'ko Tamusi pokonokon jopotory auty pyrorory taka.

18:11 Mateus 26:39, Markus 14:36, Lukas 22:42   **18:14** Johanes 11:49,50   **18:15** Mateus 26:69-70, Markus 14:66-68, Lukas 22:55-57

¹⁶ Petrus poropy'po te kurando moro pena po. Irombo mo'ko Tamusi pokonokon jopotory nukutyry Jesus nemepary wepa'ka'po. Mo'ko pena eran me aitoto worry erupa'po i'wa. Irombo Petrus a'myka'po i'wa.

¹⁷ Mo'ko pena eran wyka'po ro Petrus 'wa: “Amoro enapa kapyn mo'ko wokyry nemepary amy amoro man?” Petrus wyka'po te: “Uwa, amy kapyn awu wa.”

¹⁸ Ty'sanore iwairy ke, mo'karon pyitonano 'wa, mo'karon Tamusi auty erangon 'wa enapa wa'to'po tyka'mutano'po kynakon. Moro 'wa ro kynotasinano'pojatokon. Ekosaine ro Petrus enapa kynotasinano'pojakon.

¹⁹ Mo'ko Tamusi pokonokon jopotory woturupo'po Jesus 'wa mo'karon inemeparykon poko, moro inyry omepano poko enapa.

²⁰ Jesus wyka'po eju'to'me: “Kurando kari'na 'wa yjauranato. Semepatoine morokon iwota'nano'to'kon auto ta, moro Tamusi auty ta enapa. Morokon po ro pa'poro Simosu kynota'nano'saton. Amy paio oty anekarity'pa maname waito.

²¹ O'tono'me ko y'wa maturupoja oty poko? Mo'karon ynekarity'san otykon etanamonymbo 'wa tyre aturupoko. Mo'karon o'to ywyka'po uku'saton.”

²² Moro wara ika'po mero, amy oranano 'wa ipasapaika'po. Ika'po: “Moro wara mo'ko Tamusi pokonokon jopotory meju'sa, hen?”

²³ Jesus wyka'po eju'to'me: “Yja'wan me yjau-

rana'poto, ekari'ko one wara 'ne yja'wan me yjaurana'po. Iru'pa yjaurana'poto te, o'tono'me ko iro ke kywojan?"

²⁴ Tapomy ro Anas 'wa Jesus emoky'po mo'ko Tamusi pokonokon jopotory Kajafas 'wa.

²⁵ Simon Petrus te kynotasinano'pojakon noro moro wa'to 'wa. Irombo ika'san i'wa: “Amoro enapa kapyn amy inemepary amoro man?” Petrus wyka'po te: “Uwa, amy kapyn awu wa.”

²⁶ Irombo mo'ko Tamusi pokonokon jopotory pyitory amy, mo'ko Petrus nipanaka'po omory me kynakon inoro wyka'po: “Moro wonatopo paty maina ta kapyn konei imaro?”

²⁷ Enapitary ekarity'po rapa te Petrus 'wa. Irombo mero o'win wytory amy korotoko ko'ta'po.

Jesus arory Pilatus po'ponaka

²⁸ Irombo Jesus aro'po i'waine mo'ko Kajafas wyino mo'ko Rome wyinono jopoto auty 'wa. Kokoro 'ne kynakon. Mo'karon Simosu we'i'san te o'my'pa. Mo'ko eratonomapotopombo kapara'membo onory 'se tywairykon ke irombo tyweja'wangarykon 'se'pa kynatokon.

²⁹ Irombo Pilatus wepa'ka'po i'waine. Ika'po: “Oty poko ko mo'se wokyry memendojaton?”

³⁰ Ika'san eju'to'me: “Yja'wan oty ka'nen me e'i'pa a'ta, o'wa anekarama'pa na'na nairy.”

³¹ Pilatus wyka'po i'waine: “Arotoko iro ke. Aseke moro ajemerykon kareтары wykary wara a'wembono auranano ytoko ipoko.” Mo'karon

Simosu wyka'san te i'wa: “Amy pairo kari'na wory kapyn man na'na 'wa.”

³² Iwara te moro Jesus auranymbo, moro i'wa one wara tyrombyry man ekarity'po wo'kapyry kynakon.

³³ Irombo Pilatus wo'my'po rapa moro auto taka. Jesus ko'mapo'po i'wa. Ika'po I'wa: “Mo'karon Simosu Jopotory amoro man?”

³⁴ Jesus wyka'po eju'to'me: “Aseke moro wara mykanon? Amykon te ka'tu ypoko ajerupaton?”

³⁵ Pilatus wyka'po eju'to'me: “Amy Simosu 'kare awu wan. Aseke aja'sakarykon, mo'karon Tamusi pokonokon jopotorykon ajekaramaton y'wa. O'to ko me'i?”

³⁶ Jesus wyka'po eju'to'me: “Ero nono wyino kapyn moro ynundymary man. Ero nono wyino moro ynundymary a'ta rypo, mo'karon ppyitorykon no'mikatory moro Simosu 'wa yjekaramary a'kototo'me. Ero wyino kapyn te moro ynundymary man.”

³⁷ Pilatus wyka'po I'wa: “Jopoto kapyn 'kare amoro man.” Jesus wyka'po eju'to'me: “Aseke amoro jopoto me kakari'sa. Awu typa'kano'se wa, ero nono tu'ponaka tywo'se wa moro iporono auranano amyikapoto'me. Pa'poro mo'karon iporono auranano wyinonokon yjauran 'wa kynepanamaton.”

³⁸ Pilatus wyka'po I'wa: “Oty ko moro iporono auranano nan?”

Moro wara tyka'po mero, Pilatus wepa'ka'po rapa mo'karon Simosu 'wa. Ika'po i'waine: “Amy

païro oty anepory'pa we'i u'ta.

³⁹ Ajemerykon wararo te moro yja'wangan kari'na aru'katopo wyino o'win amy kapory y'wa man mo'ko eratonomapotopombo onory ewa'mary jako. Oty 'se ko mandon? Mo'ko Simosu Jopotory sinondapotan?"

⁴⁰ Iko'tapoty'san: "Mo'ko kapyn. Mo'ko Barabas te." Mo'ko Barabas ro amy tokonen manaman mo'ko kynakon.

19

¹ Irombo mero Pilatus 'wa Jesus ypoky'mapo'po.

² Mo'karon warinu pokonokon 'wa amy sipatamu waton momy'po u'mariry me. Upu'po tu'ponaka yry'po i'waine. Amy tapenen tykujuren wo'mynano ke iwo'myndo'po i'waine.

³ Irombo iwopy'san i'wa. Ika'san: "Na'na te kore awopy'po ewa'maje, Simosu Jopotory!" Ipas-apaika'po i'waine.

⁴ Pilatus wepa'ka'po rapa. Ika'po i'waine: "Sipa'kaje o'waine, muku'to'se me amy paio oty anepory'pa ywe'i'po u'ta."

⁵ Jesus wepa'ka'po ro, moro sipatamu waton kapy'po u'mari ta, moro tykujuren wo'mynano ta enapa. Irombo Pilatus wyka'po i'waine: "Mo'se mo'ko wokryy."

⁶ Ene'po mero ty'waine, mo'karon Tamusi pokonokon jopotorykon ko'tapoty'san mo'karon Tamusi auty erangan maro. Ika'san: "Ipokary man! Wakapu poko ipokary man!" Pilatus

wyka'po i'waine: “Arotoko. Aseke ipokatoko. Awu irombo amy pairo oty anepory'pa wa u'ta.”

⁷ Mo'karon Simosu wyka'san eju'to'me: “Omenano kareтары na'na ekosa man. Moro ro irombyry man ekari'san, Tamusi ymuru me iwotyry'po ke.”

⁸ Moro eta'po mero tanarike 'ne ka'tu rapa Pilatus we'i'po.

⁹ Moro auto taka rapa iwo'my'po. Irombo Jesus 'wa iwoturupo'po: “Ojeno ko amoro man?” Anekuku'pa te Jesus we'i'po.

¹⁰ Pilatus wyka'po I'wa: “Yjerupary 'se'pa man? Yjaina anondapory wairy, apokapory wairy enapa anukuty'pa man?”

¹¹ Jesus wyka'po eju'to'me: “Ajaina kapyn wairy, kawo wyino moro wara yry'pa iwe'i'pomboto. Iro ke ro mo'ko o'wa yjekaramanenyombo u'ta poto 'su 'ne ka'tu rapa oty man.”

¹² Morombo wyino Pilatus wo'mika'po inondapory poko. Mo'karon Simosu ko'ta'san te. Ika'san: “Mo'ko nondapo'poto o'wa, mo'ko Rome pono jopoto pawanary kapyn amoro mana. Pa'poro aseke poto 'su jopoto me atytoto mo'ko Rome pono jopoto y'tu'kanen me man.”

¹³ Moro eta'po mero ty'wa, Pilatus 'wa Jesus pa'kapo'po. Iwotandy'mo'po moro jopoto me tywaitopo tapo'ny tu'po, moro topu ke ira'to'po aitopo, moro Simosu gabata me kynejataton iro po.

¹⁴ Kurita'ne'ne iwairy taro kynakon moro otare'matopo kurita uwaporo. Irombo Pilatus wyka'po mo'karon Simosu 'wa: “Mo'se mo'ko Ajopotorykon.”

15 Mo'karon ko'tapoty'san ro: “Iwory man! Iwory man! Wakapu poko ipokary man!” Pilatus wyka'po i'waine: “Mo'ko Ajopotorykon iro ke sipokapotan wakapu poko?” Mo'karon Tamusi pokonokon jopotorykon wyka'san eju'to'me: “Mo'ko Rome pono jopoto rato amy na'na jopotory waty man.”

16 Irombo mero Pilatus 'wa Jesus yry'po i'waine, ipokato'me.

Jesus aro'po i'waine.

17 Aseke Jesus moro typokato'man wakapu arojakon. Jerusalem wyino iwepa'ka'po moro 'U'je'pombo Waitopo' tatynen 'wa. Golgota me mo'karon Simosu moro aitopo ejatojaton moro taurangon ta.

18 Moro po ro wakapu poko Jesus poka'po. Imaro oko amykon terapa poka'san, o'win amy apojery wyino, o'win amy apo'tun wyino. Jesus owarira'naine kynakon.

19 Paranga'membo pokapo'po enapa Pilatus 'wa mo'ko Jesus epo. Moro tu'po ro tymero kynakon: MO'KO NASARET PONO JESUS, MO'KARON SIMOSU JOPOTORY.

20 Moro imero'po erupa'po pyime Simosu 'wa. Tyse waty irombo Jerusalem wyino moro Jesus pokatopo kynakon. Moro oty tymero kynakon mo'karon Simosu auran ta, mo'karon Rome ponokon auran ta, mo'karon Griek auran ta enapa.

21 Mo'karon Tamusi pokonokon jopotorykon Simosu wyka'san Pilatus 'wa: “Mo'karon Simosu

Jopotory me iwairy kysimeroi. Mo'karon Simosu Jopotory me iwokarity'po te imeroko.”

²² Pilatus wyka'po te eju'to'ko'me: “Moro yn-imeropo'po ani'petakama'pa waitake.”

²³ Jesus poka'po mero ty'waine, mo'karon warinu pokonokon 'wa morokon itu'ponokon iwo'mykonymba a'saka'san okupa'en undy, tywe'i'san wara ro. Moro upi'nono iwo'mymba te o'win kynakon. Atoky'pa moro kamisa kynakon.

²⁴ Irombo ase'wa ika'san: “Aniseka'pa kytaisen. Tymeramon tapusikiri kysemasen one 'wa apyiry man uku'to'me.” Iwara ero imero'po wo'kapy'po: Morokon ywo'mykonymba ekamy'san i'waine aseka ro. Ywo'my poko tapusikiri emapoty'san i'waine.

Moro wara mo'karon warinu pokonokon we'i'san.

²⁵ Moro Jesus pokatopombo wakapu ekosa kynatokon mo'ko isano, mo'ko isano pity, mo'ko Klopas pyty Maria, mo'ko Magdala pono Maria enapa.

²⁶ Mo'ko isano ekosa mo'ko poto me inipynary inemepary kynakon. Ene'san mero ty'wa, Jesus wyka'po mo'ko tysano 'wa: “Mo'ko apyiko o'me me.”

²⁷ Irombo mo'ko tynemepary 'wa ika'po: “Mo'ko apyiko asano me.” Morombo mero mo'ko inemepary 'wa mo'ko isano apo'i'po tokosa tauty ta.

Jesus rombyry

28 Pa'poro oty aikepy'po uku'sakon Jesus moro jako. Irombo moro imero'po wo'ka'to'me ika'po: "Tuna 'se wa."

29 Moro po ro amy parapi kynakon, ta'no'se tyjasakoren winu ke. Moro winu taka ro amy tymi'mi'ken oty u'mu'ka'po i'waine. Moro oty yry'po ro amy hysop epy pokonaka. Irombo Jesus yndary ponaka yry'po i'waine.

30 Moro winu amy enyry'po mero ika'po: "Naikepyi." Irombo mero moro tupu'po sekuma'po i'wa. Iworemakepy'po.

31 Moro jako opy'pa noro moro otare'matopo kurita kynakon. Moro otare'matopo kurita te morokon wakapu poko mo'karon ipoka'san ekepy'san wairy 'se'pa mo'karon Simosu kynatokon. Poto me irombo moro otare'matopo kurita wairy kynakon. Iro ke ro Pilatus 'wa iwoturupo'san mo'karon ipoka'san y'sairykon ambopoto'me, morokon wakapu wyino ikato'ko'me.

32 Irombo mero mo'karon warinu pokonokon 'wa mo'ko Jesus maro ipoka'san y'sairykon amboty'san, mo'ko o'win amy na'nen, irombo mo'ko akono terapa.

33 Jesus 'wa tytunda'san mero te, tyromo'se terapa ene'po i'waine. Iro ke ro morokon i'sairy anamboty'pa iwe'i'san.

34 Moro isoropary puka'po te o'win amy warinu pokono 'wa typosi'ken siparari ke. O'win wytory iwyino mynu wopy'po tuna maro.

³⁵ Mo'ko morokon otykon enenenymbo kyanamyikapojan. Moro inamyikapory oty iporo man. Iporonokon otykon ekarityry uku'san ty'wa. O'waine enapa amyikarykon 'se man.

³⁶ Moro oty tywo'ka'se man, ero imero'po wo'ka'to'me:
Amy paio ije'po amboty'pa kynaitan.

³⁷ Amy oje rapa tymero man:
Mo'ko inipuka'san 'wa kyno'po'ta'ton.

Jesus unemyry

³⁸ Morombo mero Pilatus 'wa mo'ko Arimatea pono Josef woturupo'po mo'ko Jesus ekepy'po kato'me ty'wa moro wakapu wyino. Mo'ko Josef ro amy Jesus nemepary me kynakon, maname te irombo, mo'karon Simosu jopotorykon nendory ke ty'wa. Pilatus 'wa iru'pa epy'po. Irombo Josef 'wa Jesus ekepy'po ka'po moro wakapu wyino.

³⁹ Mo'ko Nikodemus wyto'po imaro. Mo'ko 'wa ro uwapo Jesus koko tatawa kynakon. Oruwa kiro iwairy taro mere maro aloe y'kaima'po Nikodemus ekosa kynakon.

⁴⁰ Mo'ko Jesus ekepy'po pina'po i'waine. Irombo morokon typoporamon otykon maro ijasimemboty'po i'waine ty'meijamon kamisa ke. Moro wara irombo mo'karon Simosu akepy unenjatton.

⁴¹ Moro Jesus pokatopombo wyino tyse waty amy wonatopo paty kynakon. Moro ta ro amy

---

19:36 Exodus 12:46, Numeri 9:12, Ware 34:20   **19:37** Zacharia 12:10, Jesus nenepo'po 1:7   **19:38** Mateus 27:57-61, Markus 15:42-47, Lukas 23:50-56   **19:39** Johanes 3:1-2

asery atunendopo kynakon. Amy pairo noro kari'na yry'pa kynakon itaka.

⁴² Moro taka roten Jesus ekepy'po yry'po i'waine, senge roten iwairy ke. Moro otare'matopo kurita irombo kynitundakon terapa.

20

Jesus awomyry

¹ Irombo moro otare'matopo kurita pa'po me, kokoro 'ne imero, tawa'rume noro a'ta, mo'ko Magdala pono Maria wyto'po moro Jesus unendopombo 'wa. Irombo moro ipenary aputy topu ene'po i'wa tamima.

² Irombo eka'numy'po Simon Petrus 'wa, mo'ko o'win amy omepatoto, mo'ko poto me Jesus kynipynakon inoro 'wa enapa. Ika'po i'waine: “Mo'ko Jopoto moro unendopombo wyino taro man. Oje yry'po anukuty'pa na'na man.”

³ Irombo Petrus wepa'ka'po mo'ko o'win amy omepatoto maro. Ito'san moro Jesus unendopombo 'wa.

⁴ Okororo eka'numy'san. Mo'ko o'win amy omepatoto taka'ne kynakon Petrus ko'po. Mo'ko tunda'po na'nen moro Jesus unendopombo 'wa.

⁵ Itaka iwonsuma'po. Morokon inoponykonymbo kamisa ene'san i'wa. O'my'pa te iwe'i'po.

⁶ Irombo iwena'po ta Simon Petrus tunda'po enapa. Mo'ko wo'my'po moro atunendopo taka. Morokon inoponykonymbo kamisa ene'san i'wa.

⁷ Moro u'jondotopombo kamisa ene'po enapa i'wa, morokon inoponykonymbo kamisa ekosa kapyn te. Typo terapa te tamenje kynakon.

⁸ Morombo mero mo'ko o'win amy omepa-toto, mo'ko Petrus uwapo tytunda kynakon in-oro wo'my'po enapa. Oty ene'po mero ty'wa oty amyika'po i'wa.

⁹ Moro iromby'san wyino awomyry man mero'po anukuty'pa na'nen kynatokon.

¹⁰ Mo'karon omeptonon werama'san rapa moro ita tywaito'kon auto 'wa.

¹¹ Maria te moro Jesus unendopombo wyino kurando kynotamojakon. Moro tywotamory ta moro atunendopo taka iwonsuma'po.

¹² Irombo oko tamu'ne ewo'myndo'san kapu tanokon apojonano ene'san i'wa. Tandy'po kynatokon moro Jesus ekepy'po waitopombo po, o'win amy moro upu'po waitopombo po, o'win amy moro ipupuru waitopombo po.

¹³ Mo'karon woturupo'san ro i'wa: “Woryi, o'tono'me ko matamojan?” Ika'po i'waine: “Mo'ko Yjopotory taro man. Oje tyje iwairy anukuty'pa wa.”

¹⁴ Moro wara tyka'po mero iwotu'ma'po. Irombo Jesus ene'po i'wa. Jesus me iwairy anukuty'pa te kynakon.

¹⁵ Jesus wyka'po i'wa: “Woryi, o'tono'me ko matamojan? Noky ko mupijan?” Mo'ko wonatopo paty enenen ja'ta ekanopyry ke ty'wa, ika'po I'wa: “Jopoto, o'wa aro'poto, oje yry'po ekari'ko, moro wyino saro'se me.”

16 Jesus wyka'po i'wa: “Maria.” I'wa tywotu'ma'po mero Maria wyka'po I'wa Simosu auran ta: “Rabuni.” Moro tauro'po man: yjemepanen.

17 Jesus wyka'po i'wa: “Kapo'i koro. Awomy'pa noro irombo wa mo'ko jumynano 'wa. Mo'karon yja'sakarykon 'wa ero yjauranyombo ekari'tango: 'Mo'ko yjomy, mo'ko ajumykon me enapa man inoro 'wa yjawomyry man. Mo'ko ytamusyry, mo'ko atamusyrykon me enapa man inoro 'wa yjawomyry man.' ”

18 Irombo mero mo'ko Magdala pono Maria wyto'po mo'karon omepatonon 'wa, moro ty'wa mo'ko Jopoto ene'po ekari'se, moro o'to ty'wa ika'po ekari'se enapa.

Jesus wosenepony mo'karon tynemeparykon 'wa

19 Irombo koko mo'karon omepatonon tywota'nano'se kynatokon. Morokon pena tyra'kere'to i'waine kynakon, mo'karon Simosu pona tanarike tywairykon ke. Irombo typo roten Jesus wopy'po ira'nakaine. Ika'po i'waine: “Sara'me aitoko.”

20 Moro wara tyka'po mero, morokon tainary, moro tysoropary enepo'po i'wa i'waine. Mo'ko Jopoto ene'po mero ty'waine, mo'karon omepatonon ewa'pota'san imero.

21 Jesus wyka'po rapa i'waine: “Sara'me aitoko. Mo'ko jumynano 'wa yjemoky'po wara enapa komo'saton.”

²² Moro wara tyka'po mero, uro'san i'wa. Ika'po i'waine: “Mo'ko Tamusi wyinono a'kanano apyitoko.

²³ Yja'wan me kari'na we'i'san ka'poto o'waine, tyka ro kynaitan. Anika'pa awe'i'sando te, ika'pa kynaitan.”

Tomas wairy oty anamyika'pa

²⁴ O'win amy mo'karon ainapatoro itu'ponaka okonokon a'sakary Tomas, mo'ko Didymus* me kynejatojaton inoro uwa tywaije kynakon ekosaine, mo'ko Jesus wopyry jako.

²⁵ Mo'karon iwomepary a'sakarykon wyka'san i'wa: “Mo'ko Jopoto enei na'na.” Mo'ko Tomas wyka'po te i'waine: “Morokon ainary ta morokon putuputuri pa'san anene'pa yja'ta, morokon putuputuri pa'san taka moro yjainary siky'iry ane'moky'pa yja'ta, anamyika'pa waitake.”

²⁶ Irombo oko-to'ima kurita pa'po me mo'karon inemeparykon moro auto ta rapa kynatokon. Tomas ro ekosaine kynakon. Tyra'kere'to morokon pena wairy se'me typoto roten Jesus wopy'po ira'nakaine. Ika'po i'waine: “Sara'me aitoko.”

²⁷ Morombo mero mo'ko Tomas 'wa ika'po: “Ero 'wa moro ajainary siky'iry ene'ko. Morokon yjainary eneko. Moro ajainary ene'ko. Moro ysoropary taka e'mo'ko. Senu'ka pe kyte'i. Isenu'ka'pa te aiko.”

²⁸ Tomas wyka'po eju'to'me: “Yjopotory! Ytamusiry!”

20:23 Mateus 16:19, 18:18 * **20:24** Moro Didymus tauro'po man: Munusi.

29 Jesus wyka'po i'wa: “Yjene'po ke oty mamyikanon? Sara'me 'ne janon kynaita'ton mo'karon enery pyndo oty amyikanamon.”

Kareta y'ma'topo auranano

30 Pyime noro kapu wyinonokon otykon enepo'san Jesus 'wa mo'karon tynemeparykon embata. Morokon te ero kareta ta imero'pa tywaije mandon.

31 Morokon imero'san te tymero man mo'ko Mesias me, mo'ko Tamusi ymuru me enapa Jesus wairy amyikato'me o'waine, amyikanamon me ajemando'ko'me enapa ety ta.

21

Jesus wosenepory rapa

1 Morombo wyino Jesus wosenepo'po rapa mo'karon tynemeparykon 'wa moro Tiberias juwembory esi'wo. Ero wara te iwosenepo'po.

2 Asekosa kynatokon mo'ko Simon Petrus, mo'ko Tomas, mo'ko Didymus* me kynejatojaton inoro, mo'ko Galilea tano Kana pono Natanael, mo'karon Sebedeus ymurukon, oko noro amykon terapa inemeparykon enapa.

3 Simon Petrus wyka'po mo'karon ta'sakarykon 'wa: “Woto poko wy'sa.” Mo'karon amykonymbbo wyka'san: “Na'na kyny'san amaro.” Kurandonaka ito'san. Moro kurijara taka iwotaru'ka'san. Moro koko te otymbo ro anapo'i'pa iwe'i'san.

---

* 21:2 Moro Didymus tauro'po man: Munusi. 21:3 Lukas 5:5

⁴ Emamy'po po terapa Jesus pe'ja po kynakon. Jesus me iwairy anukuty'pa te mo'karon in-emeperykon kynatokon.

⁵ Irombo Jesus wyka'po i'waine: “Pyitonon, perere etapyry me woto amy waty nan ajeko-saine?” Ika'san: “Uwa.”

⁶ Ika'po i'waine: “Moro sipi ematoko moro kuri-jara apo'tun wyino. Iwara amy mapyita'ton.” Ema'po i'waine. Irombo aru'kary upi'po terapa i'waine. Pyime irombo woto ita kynakon.

⁷ Irombo mo'ko poto me Jesus nipynary omepa-toto wyka'po Petrus 'wa: “Mo'ko Jopoto mo'ko man.” Mo'ko Jopoto me iwairy eta'po mero ty'wa, Simon Petrus wewo'myndo'po. Iwoku'my'po. Moro tywo'my upi'nono ta roten irombo kynakon. Irombo iwoma'po moro tuna taka.

⁸ Mo'karon a'sakarykon 'wa te moro kurijara wena'po ta moro woto na'no'ka'po sipi kyryrykary enepy'po maponaka. Tyse waty irombo mapo wyino kynatokon. Ainatone-kari'na apo iwairy taro mapo wyino kynatokon.

⁹ Maponaka tywo'ka'san mero, wa'to'po po'manga'po tu'po woto ene'po i'waine. Perere ene'po enapa i'waine.

¹⁰ Jesus wyka'po i'waine: “Anapo'i'san woto amy ene'toko.”

¹¹ Irombo Simon Petrus wotaru'ka'po rapa. Moro sipi kyryryka'po i'wa maponaka. Oko-to'ima-kari'na itu'ponaka ainapatoro itu'ponaka oruwa potonon woto ita kynatokon. Pyime mo'karon woto wairy se'me moro sipi we'i'po o'seka'pa.

¹² Jesus wyka'po i'waine: “Endametoko.” Amy paio inemepary tywoturupory 'se'pa kynakon i'wa: “Noky ko amoro man?” Mo'ko Jopoto me iwairy uku'satokon irombo.

¹³ Irombo Jesus 'wa moro perere anumy'po. Ekamy'po i'wa i'waine, mo'ko woto maro.

¹⁴ Moro ijeruwanory me Jesus wosenepotopo moro kynakon moro iromby'san wyino tawomy'po wyino.

¹⁵ Iwendame'san wyino* Jesus wyka'po Simon Petrus 'wa: “Johanes ymuru Simon, kypynanon mojan ko'po?” Petrus wyka'po I'wa: “A'a, Jopoto, moro y'wa apynary muku'sa.” Jesus wyka'po i'wa: “Mo'karon yjekyllon kapara indameno'poko.”

¹⁶ Ijokonory me Jesus wyka'po rapa i'wa: “Johanes ymuru Simon, kypynanon?” Petrus wyka'po I'wa: “A'a, Jopoto, moro y'wa apynary muku'sa.” Jesus wyka'po i'wa: “Mo'karon yjekyllon kapara eneko.”

¹⁷ Ijeruwanory me Jesus wyka'po i'wa: “Johanes ymuru Simon, kypynanon?” Petrus 'wa moro ijeruwanory me moro ‘Kypynanon?’ ikary je'tuma'po. Irombo ika'po Jesus 'wa: “Jopoto, pa'poro oty muku'sa. Moro y'wa apynary muku'sa.” Jesus wyka'po i'wa: “Mo'karon yjekyllon kapara indameno'poko.”

¹⁸ “Ita'ro pore, moro apitaniry jako aseke moku'myjakon. Anisanory wara ro mytopo'sakon. Ajatypy'poto te, morokon ajainary mityngatake. Amy terapa kari'na ajeku'mytan. Awytory 'se'tonorymbo 'wa ajarotan.”

---

* **21:15** 'Iwendame'san wyino' y'petakan me pai 'Tywendame'san wyino' yry man.

¹⁹ Moro wara Jesus 'wa moro one wara Petrus rombyry man 'wa moro Tamusi ety awongary man ekarity'po. Moro wara tyka'po wyino, ika'po Petrus 'wa: “O'ko ywena'po ta.”

²⁰ Tywotu'ma'po mero, Petrus 'wa tywena'san ta mo'ko poto me Jesus nipynary omepatoto wopyry ene'po. Mo'ko ro mo'ko eratonamapotopombo onory jako Jesus aporito tywaije kynakon. Mo'ko enapa tywoturupo kynakon i'wa: “Jopoto, noky ko ajekaramatan?”

²¹ Inoro ene'po mero ty'wa, Petrus wyka'po Jesus 'wa: “Jopoto, o'to ko naitan mo'ko?”

²² Jesus wyka'po i'wa: “Moro ywopyry man 'wa ro nuro iwairy 'se yja'ta, apoko nan? Amoro te o'ko ywena'po ta.”

²³ Irombo iromby'pa mo'ko omepatoto wairy man oka wotaripapy'po mo'karon Jesus wyinonokon ra'na. Jesus te yka'pa tywaije kynakon: “Iromby'pa kynaitan.” Tyka te tywaije kynakon: “Moro ywopyry man 'wa ro nuro iwairy 'se yja'ta, apoko nan?”

²⁴ Mo'ko omepatoto, mo'ko erokon otykon amyikapojan inoro, mo'ko imeronamonymbo, inoro ro mo'ko man. Iporo moro inamyikapory wairy uku'san na'na.

²⁵ Pyime noro amykon terapa otykon tyka'se man Jesus 'wa. O'win o'win pai morokon mero'sanymboto, ero nono tu'po morokon imero'san kareta waitopo waty nairy, wykaje awu.

Asery Tamusi kareтары
New Testament in Carib (NS:car:Carib)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Carib

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Carib

car

Suriname

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Carib

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2024 from source files dated 29 Jan 2022

b3160da0-ac2a-5756-946f-ceb4b4d56e4f